

Farkas Balázs
CITERA

és más elveszett történetek

Írások a fiókból

Farkas Balázs

CITERA

és más elveszett történetek

Budapest, 2023

Farkas Balázs: Citera és más elveszett történetek

Copyright © Farkas Balázs, 2023

Első változat

ISBN 978-615-01-8231-5

Magánkiadás

www.balazsfarkas.com

Borítórajz: *Design for Kidney-Shaped Writing Table with Blotter and Book Atop*. Cooper Hewitt, Smithsonian Design Museum. Designer: A. N. Davenport Co. [Creative Commons: **CCo**]

https://www.si.edu/object/design-kidney-shaped-writing-table-blotter-and-book-atop:chndm_2000-69-249

Felhasznált szoftverek: Calibre, Microsoft Office 365, Adobe Acrobat DC, Construct 2

Nevezd meg! - Ne add el! - Ne változtasd!

CC BY-NC-ND

Tartalom

Előszó.....	4
Felső fiók.....	5
Citera.....	6
Cigaretta.....	20
Pengő.....	35
Oblivion.....	56
A könyvtárban.....	63
Szálka.....	73
Beavatás.....	89
Lánchídváros.....	106
Persona non grata.....	131
Alsó fiók.....	142
A negyedik.....	144
Lufi.....	149
Ceruza.....	153
19_Henrik_jegyzokonyv_kivonat.jar.....	158
Áramlat.....	162
Képzelet.....	163
Purgatórium.....	165

Előszó

Ez a kiadvány egy archeológiai kísérlet – a fiókban maradt, kötetekből kiesett írásaimból válogat. Egészen 2008-ig visszamentem különféle lomtárszövegekért, így a gyűjtés javarészt zsenyéket, viccből írt, vagy nagyon speciális pályázatokra készült szövegeket tartalmaz. Érdemes olvasás előtt ezt észben tartani.

Hogy megkönnyítsem a befogadást, apróbb szerkesztéseket, javításokat eszközöltem itt-ott, egységesítettem a szövegekét, de komolyabban nem írtam át egyik történetet sem (a kínos dolgokért előre is elnézést).

Nincs különösebb célja ennek a kötetnyi írásnak a fióktakarításon túl, de talán egy írói életmű korai szakaszait, zsákutcáit, rejtett ösvényeit megőrizheti egy összeszedett formában.

Még egy apróság: a kötetet két részre bontottam. A „Felső fiók” olyan novellákat tartalmaz, amelyek remélhetőleg önmagukban is értelmezhetőek, az „Alsó fiók” alkalmi írásai viszont magyarázkodást igényelnek – ezeket rövid megjegyzések formájában az írások elé illesztettem.

Köszönöm mindenkinek, aki idetévedt, és jó olvasást kívánok!

Felső fiók

Citera

Tíz éves voltam, amikor a garázsban megtaláltam nagypapa régi citeráját.

Ezt a sötét zugot már egy ideje nem használták rendeltetésének megfelelően, legfeljebb egy fűnyíró és néhány bicikli parkolt benne, körülöttem pedig régi polcok és szekrények sorakoztak, amelyekbe mindenféle kacatot tömködtek. Az egyik ilyen szekrény tetején láttam meg a hangszert, noha abban a pillanatban még nem tudtam, mit is találtam.

Közelebb húztam egy széket, felmásztram rá, és felnyúltam érte. Porfelhőt szabadítottam fel, ahogy lehúztam, váratlan súlyától meg is inogtam, de idejében sikerült visszalépnem a garázs megnyugtató aszfaltjára.

– Mi a nyavalyát csinálsz te ott? – szólt rám apám.

Ijedtemben majdnem kicsúszott a kezemből a zsákmány. Hunyorogtam, a kinti vakító napsütéstől csupán apám megtermett, sötét körvonalait láttam, ahogy betölti a teret.

– Lécet kerestem – mondtam. – Faragni akarok.

– Hát nekem aztán ne faragjál semmit, főleg azt a citerát hagyjad békén, mert az öregem leszedi a fejedet.

Beljebb lépett, megragadta a fűnyíró, és húzta kifelé.

– Ha annyira faragni akarsz, menj öreganyádhoz, segíts neki meghámozni a krumplit.

El is tűnt, nem sokkal később pedig meghallottam a benzines motor ismerős berregését, és az apró kavicsokkal összevesző pengék félelmetes csikorgását.

Egy pillanatra eltöprengtem azon, amit apám mondott. Kicsit el is szégyelltem magam, hogy nem segítek senkinek, de aztán úgy döntöttem, hogy ha már apám eljött a szüleikhez hétvégére, nekem csak annyi a dolgom, hogy koromhoz illő elfoglaltságot találjak magamnak. Ez a nagyszüleimnél nehezen ment, mivel még egy videójuk sem volt. Aztán arra gondoltam, hogy nem fogom feladni. Elvégre most valami érdekeset találtam.

Lenéztem a szerzeményemre, és nyomban el is kaptam a kezem, mert egy olyan irdatlan pók mászkált rajta, amilyeneket a természetfilmekben szoktak mutogatni, hogy azonnal verjük ki a fejünkből azt az ausztráliai utazást.

A hangszer bágyadtan nekidőlt a szekrénynek, de nem zuhant tovább. Elborzadva figyeltem, ahogy a pók lassan lekalimpál róla.

Végül rászántam magam, hogy újra megragadjam, de előbb csak egy ujjal húztam közelebb magamhoz. Nézegettem jobbról-balról, hogy mászkálnak-e még rajta pókok vagy más

tudományos-fantasztikus állatok, de csak pormacsák hullámoztak a húrok között.

Hát fogtam, kivittem magammal az udvarra. Nekitámasztottam a cseresznyefának, míg a kisszéket kihoztam a garázsból. Majd leültem az árnyékba, és értő szemekkel tanulmányozni kezdtem a hangszert.

Végighúztam a mutatóujjam az egyik húron. Éles volt, de rozsdás és hangtalan. Hirtelen megundorodtam tőle. Arra gondoltam: *ez nem lehet hangszer! Kizárt, hogy ebből bárki értelmes hangot csikarjon ki!*

Valamiért eszembe jutottak a szögesdrótok, a lebontott házak között heverő visszataszító lécek, és a rozsdás gyaluk, de a zenét nem tudtam hozzáképzelní. Próbáltam megpengetni, aminek az volt az eredménye, hogy két húr panaszosan kattant, egy harmadik pedig levált a hangszer testéről.

– Ez vacak – állapítottam meg, és indultam, hogy visszavigyem a garázsba.

Mégis megtorpantam félúton, mert észrevettem egy hosszú, tekergő karcolmányt a citera oldalán:

Cili 68 VII 12 jaj nekem

Körülnéztem, mintha támaszt keresnék, esetleg valakit, aki megválaszolhatja, hogy mi is ez az írás.

Mégiscsak nagypapát kellene megkérdezni a dolgról, gondoltam.

Csak éppen nem igazán voltunk beszélőviszonyban, legalábbis olyankor nem, amikor az ő dolgait fogdostam és pakolgattam ide-oda. Jó néhányszor rám mordult már, ha elraktam valamelyik fogóját, esetleg a szemüvegét, vagy a pipáját. Akkor sem nézett rám barátságosan, amikor megfejtettem előle a rejtvényeket az újságban, ráadásul félkészén és hibásan.

A citerát visszavittem a garázsba, és arra gondoltam, hogy a ravaszágomat kell segítségül hívnom, ha meg akarom tudni a titkot.

Apám után néztem, aki már lassan a kert szélénél rángatta a fűnyírót, aztán betértem a házba, ahol nagymama éppen a krumplit reszelte a prószához. Nagypapa odabent, az ebédlőben olvasgatott az asztalnál egy Nemere-könyvet, és fel sem pillantott belőle.

Nem jött ki hang a torkomon, nem is tudtam, hol kezdjem. Már nem is éreztem olyan ravasznak magam.

Nagypapa végül lerakta a könyvet, ujjait összekulcsolta, és úgy nézett rám a szemüvege fölött.

– Már megint mit csináltál, te kölyök?

– Semmit – intettem. – Nagypapa, te nyugdíjas vagy?

Erre meg csak a homlokát ráncolta.

– Mert minek kérded?

Vállat vontam.

– Hát csak azért, mert akkor biztosan vagy már vagy... több mint hatvan éves.

Erre sem oldódott fel a morcosság az ábrázatán, ha lehet, bozontos szemöldökét még összébb húzta, tekintete még gyanakvóbbá vált.

– Az embereket nem illik az életkoráról kérdezni – mondta.

– Miről akarsz beszélni igazából?

– Csak érdekelne, hogy miket csináltál, amikor olyan fiatal voltál, mint mondjuk... nem is tudom. Mikor olyan húsz-harminc éves voltál, mint apa.

– Apád harminchat éves – mosolyodott el végre nagypapa.

– De nem értem, miért ez érdekel. Nem lenne érdekesebb, miket csináltam, amikor akkora voltam, mint te?

Feladtam. Nagypapa eszén nem lehetett túljárni anélkül, hogy ne kérdezősködjön bele mindenbe. Jobbnak láttam, hogy elmondom az igazat.

– Megtaláltam a citerát. Gondoltam, megmutathatnád, hogyan kell használni.

A konyhában nagymama valamit belecsapott a vízbe, és elkáromkodta magát.

Elkerekedett szemekkel vettem tudomásul, hogy nagymama képes ilyeneket kimondani, nagypapa arcán pedig furcsa kifejezés szaladt át, mint amikor az ember leejt valamit, és a felnőttek rászólnak. Ugyanúgy húzta el a száját, ugyanúgy hajtotta előre alig észrevehetően a fejét.

– Ssss. Fiam. Gyere ki inkább.

Azzal nagy nehezen felállt, szemüvegét letette, és elindult kifelé – nem nézett a feleségére, csak én pillantottam oda félénken. Láttam, hogy nagymama nagyon koncentrált, nagyon összeszorítja a száját, ahogy reszeli a krumplit.

– Tudod, fiam – szólalt meg halkán nagypapa, amint a garázshoz értünk, – ezt a dolgot nem nagyon szereti az öreglány, merthogy... ej, hogy is mondjam neked, hogy megértsd.

– Magyarul, talán.

Nagypapa megtorpant, rám nézett, majd röviden elnevette magát.

– Szellemeskedni, azt tudsz. Remélem, hallgatni is. Mert erről nem kell beszélned, ha egy mód van rá. Na, hol az a vacak?

A garázs túlsó felébe mutattam, nagypapa pedig elment a citeráért.

Aztán felrakta a munkaasztalára, és csak vizsgálgatta csendben, hosszasan.

Másodpercek is elteltek így, de nem szólt semmit. Nem is mozdult.

– Ki az a Cili? – kérdeztem.

Nagypapa bólintott, de nem válaszolt. Felemelte a kezét, végigsimított a fába karcolt íráson.

– Hát igen, ez jó régen volt – mondta végül. – Azon a nyáron vittek el a csehekhez. Harminc éve lassan. Mintha csak tegnap lett volna. Katona voltam, tudod.

– Voltál katona? – néztem rá. – Háború volt?

– Semmi különös – mondta. – Csak... hogy is mondjam. Vigyáztunk a rendre. Odafelé megfáztam. Hazafelé meg eltévedtem. Nagy kaland.

Elhallgatott, csak magában motyogott valamit, mintha a gondolatai most máshol járnának, próbáltam a szavaiból összerakni, hogy mi is történhetett harminc évvel ezelőtt, és hogy függ ez össze a citerával, de jobbnak láttam, hogy inkább hagyom a dolgot. Az én fantáziám hajlamos volt túlságosan kicifrázni az üres történeteket.

– Ez elszakadt – szólalt meg újra. – Van már annak is ezer éve, hogy én ezt utoljára használtam. Jó ég.

Kutakodni kezdett a fiókokban.

Nem mondhatnám, hogy megrémített a viselkedése, inkább csak elbizonytalanított. Nagypapa soha nem beszélgetett még velem ennyit, mindig rám ripakodott, ha a

dolgaival babráltam, de ez a citera valamiért más lehetett: mágikus, történelmi pillanatokot őrző ereklye, amely talán csak koronként egyszer bukkan fel, mégis megváltoztatja az embereket.

Megráztam a fejem. Elkalandoztak a gondolataim, több dolgot képzeltem nagypapa viselkedése mögé, mint kellett volna. Pedig így visszatekintve, nem történt egyéb, csupán szemtanúja voltam annak a különös (és olykor egészen fantasztikus) állapotnak, amelyet manapság úgy neveznek: nosztalgia. Talán ekkorra már tisztában voltam vele, mi a veszteség, hiszen kedvenc kutyámat alig pár hónapja temettem el, de nagyapám ekkor megmutatta, milyen érzés olyan dolgokra emlékezni, amelyek már elvesztek, köddé váltak, de egy váratlan pillanatban újra előbukkannak, mint valami kísértethajó a horizonton. Újabb felismerése volt ez fiatalságom tudatlan korszakának, de akkor még nem figyeltem fel a jelentőségére, csak néztem, ahogy nagyapám ide-oda húzza a fiókokat, miközben folyamatosan morgott valamit, amit nem értettem.

De ránéztem a citerára, és akkor már tudtam, hogy miért tűnik varázslatos kincsnek most, hogy nagypapa itt van a közelében.

Hiszen az övé! Az írás az oldalán, a szakadt, rozsdás húrjai, a zene, amely talán soha nem csendül fel belőle, minden emléke!

Csakis az övé!

Megborzongtam, ahogy elképzeltem a magam tíz esztendejével, hogy milyen lehet évtizedek emlékeivel együtt élni, de nagypapa megszólalt, és a gondolataim eltűntek, mintha sosem születtek volna meg:

– Megvan.

Egy tasakból tekergő, vékony szálakat húzott elő.

– Ezek talán nem rozsdáltak még be – magyarázta. – Mindjárt fölhúrozom neked, aztán meglátjuk, mennyit felejtettem.

Figyeltem, ahogy nagypapa dolgozik, de nem értettem. Izgatottabb lettem, mert egyre értelmesebb hangokat adtak ki a húrok, de hol alacsonyabban, hol magasabban szólaltak meg, és mindegyikre csak annyit mondott az öreg, hogy „aha, aha”. Egyszer az egyiket pengette, aztán a másikat, aztán megint az elsőt.

Percekig bíbelődött vele, aztán végigpengette az összeset, és azt mondta:

– Jó lesz így, nagyjából, csak várj’, valami pengetőt hadd nézek itt, a.

Kezével előrenyúlt az asztal fölött, és úgy mozgatta az ujjait, mintha zongorázna.

– Na, ez jó lesz most egyelőre – kapott fel valami törött műanyag lapot. – Aszongya, hogy is vannak ezek a micsodák.

Bal kezének hüvelykujját rányomta a citerára, majd egy arasznyival arrébb leszorította a húrokat a mutató- és középső ujjával is. A pengetővel kétszer-háromszor végighúzott a húrokon.

Egész tisztességes hangja volt így, de nagypapa csak a fejét ingatta, és ide-oda csúsztatta az ujjait a húrokon, és megint pengetett.

– Na, erre a három állásra emlékszem. Ezeket, ha váltogatod, már jó kezdetnek, valamit dúdolsz rá, aztán jó lesz.

Mutatta, de nem jegyeztem meg.

Ledobta a pengetőt, és sóhajtott. Ruhazsebkendőjét vett elő, megtörölte verejtékező homlokát.

– Mit mondjak, sosem értettem a muzsikához, kedvem se sok volt hozzája – mosolyodott el aztán. – Mást szerettem csinálni én szabad időmben.

– Aztán mit? – kérdeztem.

– Az most mindegy – legyintett. – A lényeg, hogy mégis nekiálltam citerázni. Egy lány miatt, tudod.

Rám nézett, mintha ki akarná fürkészni, hogy megértem-e, amit mond. Bólintottam, és vártam, hogy tovább meséljen.

– Ami azt illeti, öreganyád nagy ellensége lett egy időben emiatt. Szerelmes volt belém akkoriban is már, de én meg csak a citerás lányt kajtattam, meg is vettem ezt itt, hogy na, majd akkor talán így közelebb kerülhetek hozzá. Mert tudod, az apja csinálta ezeket a szép hangszereket.

Sóhajtott.

– Kacér kis teremtés volt, annyi szent. Összejártunk néha, ő karcolta ide, hogy Cili, látod? Na de ez a dátum, meg ez itt... Ez később került oda.

A homlokát ráncolta, aztán meg a távolba nézett, ki a garázsajtón, talán apámat figyelte, ahogy a fűnyírót szerelgeti.

– Na de most már nem is tudom, hogyan is volt – mondta.
– Valahogy megtudtam, hogy más is szerelmes belém. A mama, ugye. Aztán meg belekeveredtem egy ilyen se itt, se ott helyzetbe. De mindkét irányba kacsintgattam egy idő után. Hosszú történet, meg se értenéd. Csak aztán még katona is voltam mellette, el is kellett mennem hosszú időre.

Megütögette a citerát.

– Hát a Cili nem várt meg, de úton hazafelé már nem is rá vágytam igazán. Vigye el az ördög őt is, meg a nyomorult citeráját, nem igaz?

Szárason felnevetett, majd elhallgatott.

– Öreganyád mindig ki akarta dobálni velem, de ragaszkodtam hozzá. Megsértődött, hisztizett. Hogy még mindig a Cilit szeretem. Hiába mondtam neki, hogy ez nem igaz. Máig nem békél meg azzal, hogy ezt én itt tartogatom a garázsban.

– És mi az igazság? – kérdeztem. – Miért tartogatom itt ezt a citerát?

Erre vállat vont.

– Nincs mindennek igazi oka. Cili engemet nem érdekelt már akkor, hozzámment valami géplakatoshoz, legyen, mit bántam én. De mégis, jó emlék. Jött a házasság, és teltek az évek, de igazán, igazán jó érzés volt, hogy egyszerre két lánynak is én kellemes vagyok. Fiatal voltam, boldog voltam. Hát... erre az időre emlékeztet engem. Azért tartottam meg.

Az érveket nem értettem, nem is éreztem, hogy súlyos lenne, mégis elfogadtam őket. Igaznak tűnt minden szava.

– De tudod mit? Tartsd meg, vagy ha apád nem engedi elvinni, akkor itt mindig megtalálod, játszatsz rajta. Csak a házba nem hozhatod be, mert... hát, mert bajok lesznek.

– Aha... köszi.

Nem tudtam, örülnöm kell-e, vagy sem. Elindult, de még a garázsajtóban visszafordult, a csípőjére tette a kezét, és rám nézett, hosszan, fürkésző tekintettel.

– Ki tudja megmondani? – szólalt meg halkán. – Talán egy nap ennek a citerának a zenéjével hódítasz meg valakit.

Megvakarta az arcát, és körülnézett a garázsban.

– Máshoz meg ne nyúljal, ha megkérhetlek. Nem szeretném, ha valamelyik szerszám eltűnne.

Aztán lassan megfordult, és elballagott.

Keveset értettem meg abból, amit elmondott, de egy kicsikét azért örültem, hogy sikerült ilyen gyorsan megjavítani azt a citerát, és hangot kicsikarni belőle. Ha nagypapára ilyen hatással volt csak maga a hangszer, el sem tudtam képzelni, mi történhet, ha valaki zenélni kezd rajta.

Megragadtam, és kicipeltem a cseresznyefa alá, ahol újra az ölembe raktam, és megint kipróbáltam, hogyan szólnak a húrok.

Ezúttal szépen. Feszesekek voltak és többnyire tiszták.

Igyekeztem felidézni, hogyan kell lefogni a húrokat, egyenként le is nyomkodtam a kis fémpöcköknél, és próbáltam ráérezni, mi a titka a hangszernek.

Egészen belemerültem a dologba, percekkel később már kedvenc filmzenéim egyszerű dallamait is elpengettem egy húron. Lenyűgöző volt, annak ellenére, hogy alig értettem hozzá. Kifejezetten elbűvölt, hogy végre nekem való elfoglaltságot találtam, és a zenei tehetség szikráját is felfedeztem magamban.

Végül apám törte meg a pillanat varázsát.

– Ha tovább nyekteted azt a szart, az én fejem fájdul meg.

– Kifújta magát. – Pakold be a garázsba, aztán gyere enni.

Figyeltem, ahogy belép a házba, és közben levontam magamnak a tanulságot, hogy akárhogy is nézzük, a zenének hatalma van, és mindenkire másképp gyakorol hatást. Álljunk itt példának mi, e család három generációjának férfitagjai.

Ezt fejben tartva indultam ebédelni, a citerát pedig többé nem tudtam kiverni a fejemből.

[2010. február – április 2.]

Cigaretta

Tizenhat éves voltam, amikor beleszerettem egy lányba.

Tombolt a nyári szünet, lángolt a levegő, az ember testéhez odatapadt a legszabadelvűbb ruhadarab is, éppen ezért ki se dugtam az orrom a szobámból, ha egyedül voltam. Egészen addig persze, amíg el nem kapott a kamaszos vágy, hogy megismerkedjek azzal a lánnyal, akinek a családja nemrég költözött a felső utcába.

– Mégis miféle emberek azok, akik csak úgy falura jönnek városból? – kérdeztem Kristófot, miközben a cseresznyefa árnyékában üldögéltünk, és néztünk ki a kis utcára, a kerítésen túlra, ahol néhány szomszéd gyerek tollasozott és ugrabugrált. – Úgy értem, miért jut eszébe valakinek pont ide költözni?

Kristóf vállat vont, félhosszú, fekete haját eltúrta a szeméből.

– Ezernyi oka lehet – mondta. – De azért szimpatikus gesztus, hogy a vidéket választják. Valószínűleg nem annyira nyárspolgárok, mint a legtöbb városlakó.

Barátom amolyan életművésznek számított, rengeteg verset írt, és eklektikus műveltségét szerette olyan mondatokban előadni, amelyek tele voltak homályos értelmű szavakkal. A nyárspolgárokat akkoriban kezdte emlegetni,

amikor irodalomórán eljutottunk a romantikához, és magára ismert az irányzatban. Onnantól kezdve az álmodozó, kalandvágyó, művészetekért rajongó embereket romantikusnak tartotta, a többieket nyárspolgárnak.

– Ne végy mérget rá – feleltem. – Úgy hallottam, az apja bankár, vagy közgazdász. Valami ilyesmi.

Kristóf oldalra köpött egy magot, és felnyúlt egy újabb cseresznyéért.

– Gusztustalan – mondta. – De koncentráljunk a lányra. Hogy is hívják?

Csengően dallamos, szép nevét végtelennek tetsző sóhajjal ejtettem ki.

– Dorina.

– Nem is tudom – ingatta a fejét Kristóf. – Modern.

– Gondolod? – Aztán eltöprengtem. – Végül is. Olyan, mint általában a városi csajok. Ránézésre meg lehet mondani. Kitűnik innen.

Ezt komolyan gondoltam. Amikor hatodikos koromban elhagytam a falusi általános iskolát, és beiratkoztam egy hatosztályos gimibe a városban, szokatlannak tűnt az éles különbség. A városi fiatalok teljesen másnak tűntek, jóval determináltabbnak, többet adtak a külsejükre, ugyanakkor mégis másképpen: a lányok közül kevesebben festették a hajukat, és ha mégis megtették, ízléses, túéles kontrasztokat

húztak feketével-vörössel, nem pedig olyan szőke csíkokat mázoltak a frizurájukba, mint általában a hazai lányok. Meg még vagy ezernyi különbséget felfedeztem, amelyet nem is tudtam megfogalmazni, mert egy idő után felzárkóztunk a városi trendekhez, azok is, akiket két-három éve hátrahagytunk, a különbségek pedig elmosódtak.

Ami Dorinát illeti, fekete, új pólóban, rövidnadrágban és makulátlan tornacipőben szokta a kutyáját sétáltatni a faluban, haja pedig tisztán gesztenyebarna volt, selymes és csillogó. Falunk lányai szinte jelentéktelennek tűntek hozzá képest.

– Menjünk – mondta Kristóf. – Hátha meg tudom nézni magamnak.

– Épp javasolni akartam, sir.

Beszóltam a házba szüleimnek, hogy lelépek, és a fürdőszobai tükörben a biztonság kedvéért megnéztem magam, jól áll-e a szemem, meg az orrom, nem csúsztak-e arrébb a nagy izgalomban, és helyzetjelentést kértem a hajamtól is, aki váltig állította, hogy ráférne egy fésű.

Teljesíttem a kérését, és szaladtam vissza az udvarra, ahonnan kiléptünk Kristóffal az utcára.

Amikor már két-három háztömbnyire voltunk otthonról, barátom elővett egy pakli cigarettát, és felém nyújtotta.

– Te jó ég – néztem rá. – Itt mindenki ismer mindenkit.
Felejtsd el.

Kristóf vállat vont, ő a lehető legtermészetesebben gyújtott rá, talán mert ő a szomszéd faluban lakott, és nem kellett attól tartania, hogy valaki a besúgó szerepében akar tetszelegni, vagy talán azért viselkedett ilyen lazán, mert ez illett az egyéniségéhez, fene tudja. Egy biztos, ő lépésekkel előrébb járt abban, hogy ledöntögesse a gyermekség korlátait, ha kell, erővel, ha kell, színészkedéssel és eleganciával, de ő mindenáron felnőtt akart lenni, csakis a maga ura.

Az utca előttünk kanyarban végződött, amely egy dombon felfelé vezet, az új utcába, vagy ahogy többen nevezték, a felső utcába, onnan pedig majd Kristófék falujába. Mögöttünk szintén kanyar, amely a főútra visz, amely innen is, onnan is városok felé mutat, de nekünk nem arra volt dolgunk. Rémiskola, árnybuszok, nem illettek a nyári romantikába.

Minél „feljebb” vitt az utunk, annál inkább családiasabbnak tűnt a házak takaros, kerttel-udvarral fűzött sora, a kanyarforduló egyik oldalán focipálya és játszótér terült el, kicsit arrébb egy temető, a felső utcán túl pedig széles kukoricaföldek és fenyves dombok szabtak határt.

– És ha találkozok veled, akkor hogyan tovább? – érdeklődtem.

– Engem aztán kérdezhetsz – felelte Kristóf. – Ha azt tudnám, most nem itt mászkálnék, hanem a szeretőm ölében hevernék.

– De most komolyan. Eddig nem volt valami nagy sikerem, ha magamra akartam vonni a figyelmet. Mondhatni, már volt egy kis incidensem.

– Hogy érted? Próbálkoztál már?

– Ahogy vesszük – vontam vállat.

Hát elmeséltem neki az incidenst.

*

Egyik délután apám kiküldött, hogy nyírjam le a fűvet. Régi, benzines fűnyírónk volt (szerintem még most is megvan valahol), amelyet úgy kellett berántani. Az öregem meg is állt ott mellettem, és nézte, ahogy szenvedek, és széles mozdulatokkal igyekszem kitépni a motor zsinórját, hogy amikor éppen beakadna, leszakadjon a karom.

– Ilyen fatökű gyereket még életemben nem láttam – mondta az apám. – Idefigye’.

Odalépett, összetapsolta két, nagy tenyerét, megragadta a fogantyút, és akkorát rántott rajta, hogy azt hittem, az egész fűnyírót felrepíti az égbe. Kellemetlen, rozoga krahácsolással duruzsolt fel a motor, én meg zavaromban csak a tarkómat

tudtam simogatni, mint a szerelmes fiúk a japán rajzfilmekben. Ritkán dolgoztam az udvar körül, mert anyám folyton azt hajtogatta, hogy inkább tanuljak, ne foglalkozzak mással, ilyenkor meg csodálkoznak, ha bénázok.

– Fogjad hozzá ezt a szart, mert leáll a motor – kiáltotta túl a zúgást apám. Igazán hálás voltam, hogy ő sem tudja megnevezni a nevén azt a szart, mert én sem tudom, azóta se. Ennyit a falvak mitikus fogalomrendszeréről. – Így haladjál körbe-körbe, ezen a szélen.

Biccentett, és ott hagyott.

Egykedvűen tologattam a nehéz masinát, néha elkaptam egy-egy kavicsot, vagy barackot, amiből csak egykedvű trutymó maradt hátra, és olyankor erőlködtem, hogy arrébb menjek. Rendesen beleizzadtam.

Miután fél kézzel kinyitottam a kapuajtót, hogy lenyírjam az utca-menti füvet is, észrevettem, hogy Dorina közeledik az utca végéről. Ha a kerítésen túl folytatom a munkát, észre fog venni, döböntem rá, és hirtelen elszédültem arra a gondolatra, hogy olcsó, fűfoltos farmernadrágomban, régi, kopott-lyukas, izzadákos pólóban lásson meg, ja és valószínűleg haját sem mostam vagy egy hete.

Jó, jó, semmi gond, határoztam el magam. Hát legyenek így, végül is a kemény munkát végző fiatalember is lehet vonzó.

Mély lélegzetet vettem, és folytattam a munkát, mintha semmi sem zavarná meg a figyelmemet.

Amint azonban Dorina odaért a házunk elé, virgonc kis tacskJával, nekitoltam a fűnyíró kerekét az árok fölött húzódó híd egyik kiálló deszkájába, a motor pedig leállt.

Egy pillanatra nézett csak rám.

Tétován köszöntem neki.

A baj, hogy apám sem járt messze, és kiüvöltött hozzám:

– Végezté’?

Nekitámaszkodtam a fűnyírónak, és visszakiáltottam:

– Még nem, de semmi gond!

Mekkorát tévedtem. A fűnyíró kereke elszabadult a hídtól, és megindult az árok felé, és természetellenesen könnyed lendülettel gördült bele az árokba, és ez pedig hangosnak bizonyult.

Épp elég hangosnak.

– *Az ördög valogát csinálsz te ott!* – mennydörögte apám, miközben én riadtan próbáltam meg visszarángatni a fűnyírót az árokból.

Nem mertem a lány után nézni.

*

Kristóf lepöccintette a hamut a cigarettájáról.

– Gratulálok – mondta. – Talán nem vette észre.

– Talán már arrébb járt, nem tudom. Összefolytak a másodpercek.

Többet nem kommentálta a kis történetemet, de azért a szája sarkában bujkáló félmosolya figyelmeztetett, hogy képes volt értékelni az anekdotát. Jártuk szorgalmasan az utcákat ide-oda, de aznap nem találkoztunk össze Dorinával.

Két nappal később azonban megint leugrott hozzám Kristóf, a sétálást hamar feladtuk, és a játszótér melletti padokon telepedtünk le, a fák árnyékában, amikor észrevettük, hogy két lány is elsétál előttünk az utcán, előttük vidáman nyiffog a pórázra kötött tascsó.

– Azt a jó életbe... – motyogtam.

Dorina kísérőjét szinte észre sem vettem, vele egykorú, számomra teljesen érdektelen lány volt, ehelyett a látókörömet szinte teljesen kitöltötte Dorina, szép hajú, isteni alakú Dorina, ki Dorina-káprázatként sétál, sétája Dorina-tánc.

– Hé – lökött meg Kristóf. – Ha lehet, ne nyálazz össze itt mindent.

Ügyet sem vettem rá. Az én szerelmem eszméletlen rövid rövidnadrágban volt.

Öngyújtó villant mellettem, és vastag füstfelhő tekeredett körém.

Köhögtem, és rosszalló pillantást vetettem Kristófra.

– Mi van?

– Ő az – köhécseltem. – A tacsskóval.

– Mindjárt levágtam. Jó bige. Mind a kettő. Figyelted, hogy idenéznek?

Figyeltem hát. Most is hátrafelé pillantott a másik lány, ahogy haladtak el messzi tőlünk.

– Ez jó jel – bólintott Kristóf. – Visszafelé tuti, hogy megállnak a játszótéren a hintáknál.

– Hirtelen nagy nőszakértő lettél – mondtam.

– Az összes csaj megáll itt hintázni. Gyerünk már, több hitet!

Oldalra néztem a játszótérre és a két magányos hintára. Volt valami abban, amit jóbarátom mondott, amennyire meg tudtam figyelni, Dorina olykor egymagában is néha megállt itt, csak éppen odamenni nem mertem hozzá. Most azonban más a helyzet, két fiú, két lány, ilyesmibe mindenki könnyebben belemegy.

– Ahogy gondolod, sir. De, ahogy nézem, lesz egy kis bökkenő.

Két kisebb fiúcska rohant a hinták felé, fene tudja, honnan.

– Megoldjuk – mondta Kristóf. Nagyot szívott a cigarettájából. – Gyere, elintézzük őket.

Hirtelen nagy vagánynak éreztem magam, de amint odaérkeztünk hozzájuk, azonnal kiszaladt belőlem minden élet.

– Tudod, mikor, hülyegyerek – kiabált ránk az egyik. – Fenyegethetsz, de szólok a faternak, letépi a pofádat!

Kristóffal összenéztünk, mintha azt mondanánk egymásnak: *ejha!*

– Szólok a faternak! – ugatta tovább a kissrác.

– Mit kértek, hogy elhúzzatok? – szólalt meg barátom. Ilyen diplomatikusnak még soha nem hallottam.

– Hát minimum egy ropit – hunyorgott a fiú, míg a másik olyan csendben figyelte az eseményeket, akár csak én. – És itt baromira nem a rágcsára gondolok, haver.

Kristóf a zsebébe nyúlt, egy ötszáz forintos bankót vett elő.

– Kapsz felet – mondta.

– Aha, meg két cigit, akkor már – kapta el a pénzt a fiú.

Megint összenéztünk, kicsit több rosszallással, próbáltam a fejemet rázni, mert... mert ezek még csak kölykök. Ki tudja, mit kapunk, ha kiderül, hogy cigarettával kínáltuk őket.

Kristóf nem moralizált rajta annyit. Előrántotta a dobozt, kihúzott belőle két szálat, átnyújtotta, majd intett, hogy *spuri*.

Ezzel végül is elintéztük őket, ami furcsa érzés volt. Bűnösnek éreztem magam, főleg, hogy semmiféle szent célt nem szolgáltak szentesítetlen eszközeink.

– Na most már csak várunk kell – mondta Kristóf, és elpöccintette a cigarettáját. – Tulajdonképpen nem kellene a hinták közvetlen közelében ácsorognunk, mert akkor aztán leshetjük, mikor jönnek ide.

Hát leültünk egy padra, nem túl messze, de nem is túl közel. Óráknak tűnt az a pár perc, mire a két lány újra feltűnt a láthatáron. Figyeltem, hogy odajönnek-e, vagy sem, és a fejemben ezerféle párbeszéd, jelenet játszódott le, egész alternatív valóságok, látványfilmek giccses befejezéssel. A szorongás egészen új dimenzióját fedeztem fel magamban.

De bekapták a csalit, egyenesen a hintákhoz mentek, a kutyát pedig hagyták szaladgálni.

Kristóf megütögette a vállamat.

– A lényeg, hogy ne kapkodjunk el – magyarázta. – Ha azonnal odamegyünk, annak elég vicces következményei lesznek. Azt meg ugye nem akarod, hogy hülyét csinálj magadból.

– Megint.

– Megint. A lényeg, hogy... kérj a szemeddel tőle engedélyt.

– Mármint... hogy odamehessek hozzá?

Erre Kristóf rám nézett, hosszan.

– Te most csak játszod itt a töketlent, igaz? – kérdezte. – Légy szíves, még csak eszedbe se jusson játszani a töketlent.

Annak soha nincs jó vége, nem úgy, mint azokban a nyálas filmekben, amiket nézel.

Ezen felkaptam a vizet.

– Spielberg a világ egyik legjobb rendezője. Attól még, hogy...

– Jó, nem érdekel, oké? Koncentrálj a feladatra!

Sóhajtottam, és a lányok felé néztem. Dorina vonzereje mintha teljesen eltűnt volna, az egész valóságomat a saját félelmem töltötte ki. Képtelenségnek tűnt, hogy odamenjek, és bármi értelmeset mondjak neki.

– Velem kell jönnöd – fakadtam ki.

– Mi van?

– Úgy értem... csinálj úgy, mintha fel akarnád szedni azt a másikat.

Jóbarátom szemügyre vette Dorina barátnőjét.

– De hát... vörös.

– Na és?

– A vörös sárkányok legendája, sir.

Ezen eltöprengtem, és végül rábólintottam. Tapasztalat híján egyelőre rá kellett bíznom a képzeletemre, mennyire veszélyesek is a vörösek.

– Nem érdekes – mondtam. – Csak tegyél úgy. Tereld el a figyelmét. Amúgy is, hatásosabb lehet, ha együtt megyünk oda. Vagy tudom is én.

– Végül is lehet benne valami – mondta Kristóf.

A lányok közben észrevehetően felfigyeltek ránk, és most összesúgtak, miközben minket méricskéltek.

Kristóf azonnal adta a megfelelő tekintetet: elbűvölő mosolyát, amely összefoglalta a következőket: *esetleg tetszel, talán érdekel, de annyira nem alacsonyodok le, hogy én menjek oda.*

Az én riadt ábrázatomról is valami hasonlót lehetett leolvasni: *esetleg rád merek nézni, talán el tudom képzelni, hogy egyszer egymáshoz fogunk szólni, de annyira nem alacsonyodsz le, hogy most odamehessek.*

Igaza volt Kristófnak, az egész egy giccs, soha nem lesz jó vége.

– Azt hiszem, itt az idő – szólalt meg.

Felkelni és odamenni hirtelen nehezebbnek tűnt bárminél a világon. Szél támadt fel, a jól belőtt hajam valószínűleg átvedlett bagollyá. Az egész olyan nevetségesnek hatott, hogy a legszívesebben visszafordultam volna.

Végtére is odaértünk. Kristóf vezényelt, bemutatott minket, majd ők is bemutatkoztak. Dorina, Tamara.

Csend következett.

A Tamara nevezetű lány a szemét forgatta, vörös haját előrehúzta, mintha amögé akarna bújni.

Végül Dorina törte meg a csendet.

– Adtok tüzet?

Kristóffal döbbenet néztünk össze, ahogy Dorina cigarettát vett elő, és pirosuló ajkai közé fogta.

Barátom diszkréten oldalba lökött, és a hátunk mögött átadta az öngyújtóját. Elég lassan vettem a lapot.

Tűzzel kínáltam hát szívem szerelmét, de ugyanakkor el is keserített a felismerés, hogy ennyi idősen, ilyen szépen itt szívja a tüdőropit.

Kristóf felvont szemöldökkel, frivol arckifejezéssel úgy döntött, ő is rágyújt, majd megkínálta a vörös lányt is, aki elutasította, és akin látszott, hogy egyáltalán nem akar részt venni ebben a hülyeségben.

Beszélggettünk, vagy legalábbis próbálkoztunk, majd a kínos pillantások, mocorgások és a tacsó folyamatos szaglászása miatt végül úgy döntött a két lány, hogy lelépnek.

Ezt én a visszautasítás legegyszerűbb jeleként értelmeztem.

Ott álltunk végül, két fiú, néztünk utánuk, mintha soha többé nem látnánk őket, úgy tettünk, mintha győztesek lennénk a vereség mezején. A vörös lány, akiről később kiderült, jobban szereti, ha Taminak szólítják, és megvet mindenféle mérgező szokást, hamarosan visszatért az életembe, később évekig járt velem igazi szerelem kötelékében. Most csak rosszállóan pillantgatott vissza ránk.

Kristóf tette volna már el a dobozt, amikor Dorinát bámulva nagyot sóhajtottam, és azt mondtam neki:

– Na jó, adj egy szálat.

Úgy nézett rám, mintha most közöltem volna vele, hogy a világ a feje tetejére állt, és valószínűleg ebben lehetett is valami.

– Jól van, sir – mondta. – Amennyire meg tudom ítélni, a szerelemnél károsabb szenvedély amúgy sem létezik.

Egyetértően bólogattam, miközben elszívtam életem első cigarettáját.

Ami még csak jól sem esett.

[2010-2011. július 9.]

Pengő

A régi idők emlékét szinte már csak a szeméttelpek őrizték, a zalaegerszegit pedig vészesen távol építették fel a belvárostól.

Ferenc megborzongott. Zseblámpájával próbálta követni a sötétben botorkáló barátját, aki már lassan fél órája keresgélt az eldobált alkatrészek és megsárgult reklámfüzetek között. Ezt az elkerített lerakóhelyet már évek óta nem világították meg, nem gondozták, apró állatok kaparásztak a közelben és hatalmas, ciripelő bogarak zörögtek a rozsdás konzervdobozokban.

– Segíts már, Feri – motyogta Gellért. – Segíts már, az istenedet!

Ferenc csak állt mögötte, fürkészte az egész telepet ellepő, térdig érő füvet, lámpájának fénykévéjét ide-oda rángatta. Szólni próbált, de nem tudott. Nem azért, mert nem hallotta meg Gellért dűnnyögését, inkább csak azért, mert rádöbbsent az igazságra. A drogok a testükben lassan működésbe lépnek. A tudatában ez pillanatnyi rövidzárlatot okozott, a száját elhúzta, szeme kitágult, fejét oldalra billentette, és egy hosszú pillanatra egész testében megrázkódott.

– Feri! – kiáltotta Gellért. – Segítenél már?

– Soha nem találjuk meg – fakadt ki Ferenc. – Lehetetlen.

Gellért idétlen mozdulatokkal kapálózott a fűben, mintha minden szálat ki akarna tépni.

Feri próbált egyensúlyban maradni, nyugtatta magát, hogy ez csak ideiglenes állapot. Zseblámpáját olyan erősen szorította, mintha az lenne minden esélye a túlélésre.

Lehunyta a szemét. Felfogta, hogy letelt az egy óra, és a szer most fejt ki az igazi hatását. Még nem keverték alkohollal, szerencsére, különben durva hallucinációk kísértenék mindkettőjüket, és valószínűleg nem foglalkoznának azzal az átkozott elgurult ezüstpengővel, csak a sikoltozással és a meneküléssel.

Gellért most még öregebbnek tűnt, mint amilyen valójában volt: szánelmas vén főszernek nézett ki, olyannak, aki a metróban pénzt meg cigarettát kéreget, mert nincs jobb dolga. Az új politikai rend legalábbis ezt mondja a kéregetőkről: nincs jobb dolguk. A szegénység nem állapot, hanem döntés. Mindenkinek megvan a lehetősége.

Mondják.

Ferenc úgy gondolta, hogy ő még jól tartja magát. Józanon nem tűnt többnek negyvennél, egyszerűen öltözködött, kétségkívül a középosztály alatt. Nem nézték le, mert nem viselkedett másokkal ellenségesen, de tudta jól, hogy a beszéde furcsa. Ez ellen nem tudott mit tenni.

– Menjünk innen – mondta. – Menjünk, mert még bajba kerülünk.

Maga sem tudta, mit értett ez alatt, hiszen minden elhagyatott volt: a roncstelepet benőtte a gaz; és a valóság mintha felszakadozna körülötte. Zalaegerszeg ocsmány, sötét sziluettje a közelükben rajzolódott ki, és egy pillanatra érezte, hogy szupermetrók dübörögnek alattuk.

De egyedül voltak idekint.

– Menjünk már.

Gellért lehajolt, és felmutatta az érmét.

– Megvan!

Becsúsztotta a zsebébe, és Ferencre nézett: *minden rendben*, mondta ez a tekintet. Ferit mégis nyugtalanította a barátja arckifejezése, bágyadt mosolya.

Egymásnak támaszkodva verekedték ki magukat a gazból, és a főút felé vették az irányt. Odafent a felhők oszladoztak, felfedték a ragyogó csillagokat.

– Tudod, ezt a pengőt a nagyapámtól kaptam annakidején – magyarázta Gellért. – Mindig dicsekedett az egészségével, aztán meg... Hát csak eldőlt egy nap, neki az ajtófélfának. Átesett a küszöbön és ott maradt. Nagydarab fickó volt, nem tudtuk elmozdítani sem. Ronda ügy, Feri. Tőle kaptam ezt a pengőt.

– Birtad?

– Ja. Sokat beszélgettünk a filmekről, meg a nőkről. Órákig tudtunk snapszerozni. Együtt néztük a tévében a sorozatokat, meg a híreket. Hallod, annyi mindent tudott az időutazásról! Illetve nem is az időutazásról, hanem csak úgy a világ természetéről, meg minden. Miatta lettem...

Gellért elhallgatott. Az ajkát harapdálta.

Elérkeztek a főútra. Ferenc arra gondolt, hogy a barátja még sohasem mesélt a múltjáról.

– Mi lettél, Gellért? – kérdezte tőle.

– Mindegy. Mindegy az, teljesen mindegy. Asszem kellene még valami. Nem pörgök eléggé. Nem szédülök eléggé. Túlságosan itt vagyok még.

– Szerintem nem találunk ilyenkor dílert.

– Nem is az kell nekem.

Ferenc ránézett.

– Nő kell?

– Egy jó pálinka.

Gellért kifejezéstelen arccal ballagott tovább, közben a zsebében matatott. Látni lehetett rajta, hogy évtizedek bánata nyomja a lelkét.

– Szerintem nem kellene a metre inni – gondolkodott hangosan Ferenc.

– Szerinted. Szerintem meg de.

– Egyszer már eljátszottad. Nem akarom megint.

Gellért leintette.

Negyedórát gyalogoltak, mire átértek a régi vasúton, a kiszáradt folyón túl, és megérkeztek Csótány papa benzinkútjának parkolójába. Feri megrángatta barátja kabátját.

– Én nem fogok inni. Hívok egy taxit, és hazamegyünk.

– Hívjad a Zsolti haverodat. Taxi nem kell. Meg gyere be velem.

*

A régi benzinkút romos volt és kísérteties. Csótány Márió boltjában alig pislákolnak a fények, az egyik neonfelirat félig égett, odabent is csak két házilag összetákoltt reflektor világította meg a boltot. Csótány a pult mögött üldögélt, cigarettázott és egy régi Galaktikát olvasgatott. Rengeteg magazint és képregényt tartott a pult alatt; még a széfben is; azt mondogatta, hogy egyszer lábra áll a világ, aztán ezek megint kincsek lesznek.

Csótány csak intett, és nem foglalkozott a két vendéggel.

Ferenc figyelte, ahogy barátja végigböngészi a különböző italokat, és érdeklődve szemlélte a meglepően sokszínű választékot. Volt ott egy 2012-es MacCutcheon, ismerősnek tűnt neki a név, de már nem emlékezett, honnan; aztán valami

Jaber-Kravan nevű vodka, négy üveg Unicum Klasszik, aztán két sornyi Stampó. Végül Gellért megtalálta a pálinkát is. Levette és Csótány színe elé lépett.

– Ez lesz.

Csótány felnézett.

– Negyven – mondta.

Gellért megnyalta a száját.

– Negyvenem nincs – mondta.

– Mid van?

Gellért most elkeseredett és reménytelen embernek tűnt, ahogy reszkető kezével benyúlt a zsebébe, és kirakta az ezüstpengőt a pultra.

– Ezt tudom adni.

Ferenc odafordult.

– Basszus – sziszegte.

Csótány hanyag mozdulattal elmarta az érmét, megnézegette, aztán bedobta a pénztárba.

– Vigyed.

Gellért úgy ballagott ki a boltból, mint egy megalázott, megvert kutya. Karját lehúzta a súlyos palack, nem is nézett barátjára, ahogy kiért az éjszaka fémes szagú levegőjére. Ment pár lépést, mire egy padhoz ért, leült, és felnézett az égre. Ferenc melléült.

– Azt hittem, van pénzed.

– Elfogyott – suttogta Gellért.

Ferenc a homlokát ráncolva sóhajtott.

– El kéne szívnom egy cigit – mondta.

– Megmondjam, hogy eddig honnan volt pénzem?

Egymásra néztek.

– Mondjad hát. Alig ismerlek, pedig hónapok óta együtt lógunk.

Gellért ismét az égre emelte a tekintetét.

– Elég jómódú voltam – mondta. – Még a válság, a háború előtt. Gazdag családból mehettem egyetemre. Igen... egyetemre. Programozó matematikus lett belőlem.

Ferenc elképedve nézte a mesélő öreget, noha valahogy mindig is sejtette, hogy nem egy egyszerű ember. De amaz nem akadt meg, mesélt tovább.

– A francba, Feri! Akkoriban kezdtek feljönni a robotok, én meg egyszerűen jókor jó helyen voltam. Annyi tudományos ösztöndíjat kaptam, hogy vehettem egy házat, ami... ami még mindig megvan. Már nem olyan, mint régen, nem is nagy, de... megvan a házam.

– Arról tudok.

– Meg aztán feleségül vettem... Feleségül vehettem őt. – Gellért megragadta az üveget, lecsavarta a kupakot, és ivott. – Hallod, Feri, az istenért. Figyelsz, Feri? Nekem a háború óta nincs melóm, régimódi tudós lettem, és éltem a maradékból,

meg adtam el a cuccokat, mármint most, így... hallod, Feri? Így az utóbbi hónapokban már el kellett adnom a dolgokat, hogy hozzájussak az anyaghoz.

Ferenc nem egészen értette barátja zavaros beszédét.

– Miért szeded egyáltalán? Ha igaz, amit mondasz, semmi szükséged rá. Tényleg van feleséged?

Gellért nem válaszolt. Lassan itta a kortyokat, aztán még lassabban megrázta a fejét.

– Nem. Már nincs.

Ekkor fordult rosszra minden.

*

Gellért néhány órával korábban még otthon volt, próbálta befűzni a cipőjét. Valahol előtte hangosan szólt a tévé, a híradó ment éppen.

Szórakozottan tapogatni kezdett a kanapén, hogy megtalálja a távirányítót.

– Átkozott – nyögte. – Gyűlölöm ezt a szart.

– Akkor miért nézed? – kérdezte Cerka.

Gellért felpillantott. A robot barátságosan nézett le rá, szolgálatra készen, mint mindig. Szeme kékesen ragyogott a piszkosfehér panelek mögött, ízületei minden mozdulatára megnyikordultak.

– Azért nézem, mert holnap elviszik. Azért nézem. Ha már a filmgyűjteményemnek annyi.

– A könyveidnek is... „annyi”.

Gellért megtalálta a távirányítót, és kikapcsolta a tévét.

– Igen, jól mondod, a könyveimnek is annyi. Annyi az egész életemnek. Hamarosan nem lesz mit eladni. Csak téged, meg ezt itt.

Ujjával felfelé mutatott, és leírt vele egy kört.

– Eladnád a házat? – kérdezte Cerka. – Adj el engem, már megmondtam. Nincs...

– Ó, fogjad be. Téged nem adlak el.

– Nem értem, miért.

– Sok mindent nem értesz. Az ember nagyon összetett lény. Az ember ragaszkodik azokhoz a dolgokhoz, amelyek fontosak neki.

– Én fontos vagyok neked?

Gellért nem válaszolt, de tudta, hogy Cerka megéri a hallgatást is.

Cerka sok mindent megértett, évről-évre többet. A maga sajátos, automata módján egész biztosan felfogta, hogy gazdája most valahol máshol jár.

Gellért figyelte, ahogy a robot elfordul tőle, mintha valami munka után nézne. Egy üres házban azonban alig akad tennivaló.

Nincsenek már edények, amelyeket el kellene mosni, nincsenek ruhák, amelyeket ki kellene vasalni. Nincs már semmi munka az égvilágon. Csak Gellért és egy laptop maradt, amellyel Cerkát programozta évről évre tökéletesebbre és emberibbre. Legalábbis a beszédstílusát, az érdeklődését a saját ízlésére tudta igazítani.

Utánaszólt:

– Cerka, meg kell értened! Előbb adom el ezt a házat, mint téged. Ami azt illeti, már fel is adtam a hirdetést. Kisebb lakásba kell költöznünk.

– Bátorkodnék megjegyezni, hogy a drogfogyasztás csökkentésével lelassíthatnád az elszegényedés folyamatát.

Gellért megvakarta az arcát.

– Rajta vagyok.

– Na ne mondd.

– De mondom.

– Szerintem segítségre van szükséged.

– Mindketten tudjuk, hogy segítségre van szükségem, de szeretnék felvilágosítani, hogy ez már nem az az ország, ahol az emberek pszichológushoz járnak. Az egyetlen dolog, ami feledtetni tudja velem nyomorult sorsomat, az... a francba is, miféle segítség? Nézz körül, a világ romokban, az embereket nem érdekli a másik szenvedése, de ha valaki meglátna téged,

azonnal szarrá verne. Hagyjuk. Hagyjuk. Még ha csak...
Mindegy. Mindegy.

A robot lépett egyet hátra, fejét ide-oda ingatta. Nem szólalt meg.

– Ne haragudj, Cerka – mondta végül Gellért. – Nem tudhatod, mennyire nehéz az élet. Nem tudhatod, hogy jóval azelőtt, hogy ideérkeztél, mi minden történt. És azt sem tudhatod, hogy hol tart ma a világ. Valahol mélyen, benned, ott van valamiféle háború előtti ideológia, valami optimista szellemiség, amely azt sugallja: mindenre van megoldás. Pedig nincs. Nem mindig van. Én egy emberi roncs lettem, és ennek örülök. Nincs méltóságom, amit félthetnék. Nincs célom, hogy kudarc érjen. Nincs nekem semmim sem, csak az emlékeim.

Itt mély levegőt vett.

– Az emlék, amelyet már csak te őrzöl nekem – fejezte be.

Cerka nem kommentálta a mondottakat. Megfordult, és otthagya a gazdáját.

*

Ferenc elámult, ahogy körül nézett. Egy művelt ember háza, döbbent rá; a polcokról ugyan már rengeteg könyv hiányzott, de a por még nem állt vastagon, nemrég adhatta el őket. Amik

megmaradtak, Gellért kedvencei lehettek: Verne egy-két ismertebb regénye, aztán természettudománnyal foglalkozó könyvek.

Gellért nyögdécselt a kanapén.

Hajnali fél négy volt. Ferenc alig állt a lábán, de őrizte barátját. Igyekezett nem haragudni rá, noha elég borzasztó dolgok történtek. Gellért már hallucinált Csótány boltja előtt, és kicsúszott a kezéből az üveg. Darabjaira törött, a drága pálinkát pedig a por itta meg.

Végül tényleg hívni kellett Zsoltit, Ferenc pedig úgy döntött, hogy a barátjával marad.

Soha azelőtt nem jöhetett még ide, bár nem is igazán erőltette a dolgot; gondolta, Gellért is különféle segélyekből él, így nincs is mit látni ebben a vén, gondozatlan udvarú, pergő vakolatú házban.

Nagyobbat nem is tévedhetett volna.

A falon ott lógtak bekeretezve a diplomák; több is, és ez meglepetésként érte, ugyanis Gellért nem folytatta a bolt előtt elkezdett meséjét, és nem mondta el, hogy ezek léteznek. A sok oklevél közül legalább négy a matematikához és az informatikához kapcsolható diploma volt, mellettük különféle díjak: kibernetikai és információtudományi intézetek ösztöndíjlevelei, az egyik pedig kifejezetten mutatós volt: egy

Möbius-szalag díszítette, és a „Preston-mátrix topológiai alkalmazásának területén elért eredményeiért” járt.

Elképesztő, gondolta Ferenc. Az ember útjai kifürkészhetetlenek.

A kanapéra nézett. A látvány egyáltalán nem győzte meg. Hiszen ez csak Náray Gellért, a piás, a csöves, akinek az élete semmiből sem áll. Erre most itt ez a rejtélyes, stabil múlt. Vajon miért hullott darabjaira?

– Ferikém...

Gellért szeme már nyitva volt.

– Feri, én meg akarok halni.

Feri megrázta a fejét.

– Dehogy akarsz.

– Ugye nem beszélsz róla? Ugye nem mondod el senkinek?

– Miről beszélsz?

Gellért intett. Megpróbált felülni, de csak lassan sikerült csak.

– Cerkát nem adom – ingatta a fejét. – Vigyetek mindent, de őt nem adom.

Ferenc felvonta a szemöldökét. Ilyen még nem fordult elő, gondolta, legalábbis a józanodás szakaszában nem. A hallucinációkat is meg kellett volna különböztetnie a valóságtól. Lehet, hogy...

– Valami gond van?

Ferenc kis híján ugrott egyet ijedtében. A hangszórós torzítású hang valahonnan a hátsó szobák felől jött, és ahogy odanézett, azt hitte, ő is hallucinál: kékes ragyogású szemeket látott, és egy ingatag mozgású, magas, vékony alakot.

– Mi az isten...

– Cerka, kérlek, segíts – mondta Gellért.

A robot odalépkedett hozzá.

– Miben segíthetek?

– Csak... csak maradj mellettem, kérlek!

Ferenc alig bírt szóhoz jutni. Ez a robot egy zűrzavaros korszak riasztó mementója volt, az információs társadalom végső vergődéseinek ígéretes messiása, egy letűnt éra utolsó képviselője.

– Ez egy... ez egy...

– Igen, Ferenc, ez egy robot.

– De... Hogyan? Ezzel egy vagyont kereshetnél! Nem kellene...

– Elhallgass! – csattant fel Gellért. – Megkértelek, hogy erről ne beszélj senkinek, hát el is várom tőled. Ő nekem fontos, elég, ha ezt tudod. Elviszik a házat a fejem felől, elhordták mindenemet, de őt nem engedhetem el. Ha már kín lesz, hogy nem juthatok az adagomhoz, még akkor sem. Ő az egyetlen, amit a feleségem emlékével összekapcsolhatok. Ennyi.

Ferenc ábrázata elkomorodott.

Hát erről lenne szó? Egy nyomorult hősszerelmes szentimentális baromsága? Ez a gép vagyionokat érhet, élve és ripityára verve egyaránt, a luddik imádják a trófeákat. Basszus.

Basszus!

– Aham, értem, Gellért.

– A halála a háborúval együtt jött, én meg lecsúsztam. Fügő lettem, de ez a robot tartotta bennem a lelket. Ha vele foglalkoztam, úgy éreztem, talán egy nap megeléjelem, hogy az életem értelmetlenné vált...

Ferenc megnyalta az ajkát. *A francba, Gellért!* - gondolta.
Szánalmas.

– Figyelj... Hajnali négy lesz, én meg...

– Persze, menj csak. Menj, innen már megleszek. Kösz mindent. Aztán tényleg ne szólj erről senkinek! Bízok benned.

– Aham. Hát... jó éjt, Gellért. Asszem, holnap találkozunk.

Kattant, kattant, ez teljesen bekattant.

Ferenc agyában pörögtek a gondolatok. A drog utóhullámai, vagy csak a fáradtság, de... Egy robot. Egy istenverte robot.

Amint kiért az éjszakába, reszkető kezekkel keresgetni kezdett a zsebeiben, mire végre megtalálta a cigarettát.

Rágyújtott a csillagos ég alatt, visszanézett Gellért házára, és próbált a gondolatai között rendet teremteni.

Egy istenverte robot!

*

Emma végigsimított a gép arcának lemezein, és elbűvölten figyelte a vadonatúj borítást, miközben férje lerángatta a fólia darabkáit a robot hátáról.

– Jópofa.

– Az – mondta a férfi. – Úgy néz ki, mint egy ceruza.

– Gellért, megígérted, hogy nem szemétkedsz a robot miatt.

– Jól van, na! Azért kifejezetten morbidnak tartom, hogy előbb vettünk robotot, mint ágyat.

Innen is, onnan is megnézegette. Hosszúkás, magas robot. Rengeteget foglalkoztak hasonlókkal az egyetemen, de soha nem gondolt arra, hogy valaha is szüksége lesz rá.

Tényleg olyan, mint egy cerka, gondolta Gellért.

– Figyelj... Te jobban érted ezt a robo-pszicho-akármit. Tud majd beszélgetni a filmekről és a könyvekről, ha feltoljuk a vinyójára őket?

– Elméletileg nem lehet akadálya – nézett rá Emma. Odalépett férjéhez, és átölelte.

– Amíg mi megrendeljük a bútorokat, addig ez a robot rendet rakhat, elvasalhat... Tudod, hogy utálok vasalni. Szerintem egyáltalán nem gond, hogy ő került ide elsőnek. Végül is a munkánkhoz tartozik.

– Igazad lehet – mondta Gellért, és kibontakozott az ölelésből. – Ugorjunk már le egy étterembe. Éhen halok.

– Én is.

Emma elmosolyodott; és ez a mosoly Gellért emlékezetében örökké megmaradt.

A nap minden pillanata ugyanolyan elevenséggel élt tovább az emlékezetében. A robot, vagyis az első dolog, amit közösen vásároltak; a vacsora, a séta, a fagyalt... Aztán a kiáltozások.

A darabokra szakadt társadalom szembenálló ideológiáinak képviselői gyülekeztek a Dísz téren. Pont azon a napon. Aztán...

A jelszavak.

Mindig is konfliktusban álltak azok, akik felfelé néznek, és azok, akik előre. A világ soha nem pihen. Aztán...

A plakátok.

Az emberek úgy rebbentek szét, mint a madarak, ahogy a luddik nyilvánosan szétverték egy robotot. Aztán...

A lövések.

Emma elterült, a rohanó emberek ügyet sem vetettek rá, csak Gellért térdelt mellette szótlánul. Aztán...

A könnyek.

*

Ferenc sietősen lépkedett. Próbálta felhívni Zsoltit, de az nem vette fel.

– Basszus! – kiáltotta.

Ingerülten a zsebébe tuszkolta a mobilt, aztán folytatta az útját a Pergamen nevű szatócsbolt felé. Szüntelenül vágtaztak a gondolatok a fejében: Gellért... Gellért meg az istenverte robotja. A Pergamen rengeteg pénzt fog adni azért a masináért. Rengeteget!

Újra is kezdhetné ezt az egészet. Itt hagyhatná ezt a várost, belevághatna egy új kalandba: egy új életbe! És a drogok? Egy baromi drága rehab intézet. Újra kezdhetné a munkát valahol. Elszabadulna ebből a pokolból.

Egy saját autó! – fűzte tovább a gondolatot. Nem akkora luxus, főleg nem egy robot árából. Felszedhetne valakit, lehetne állandó kapcsolata is. Minden megváltozna!

Egyre szaporábban lépkedett, mintha ezzel is meg tudná sürgetni ezt a fantasztikus jövőt; minden egyes hátrahagyott épülettel izgatottabb lett.

Az a nyomorult Gellért! Fel sem fogja, miféle jelentősége van annak, ami a tulajdonában van. Nem egészen komplett,

még most is valahol a háború előtt él. Kit érdekel, végül is. Teljesen dilinyós. Már akkor az volt, amikor összehaverkodtak.

Annakidején Gellért állandóan a páterdombi kocsmában üldögélt, részegen, de nem kötekedett, hanem csak fecsegett, mindenféle poénos dolgot, Ferenc meg csak röhögött vele együtt, és rákontrázott.

– Kurva nagy arc vagy – mondta neki akkor.

Annyi minden történt azóta. Megegyeztek, hogy minden hétvégén betépnek. Kimondták, hogy márpedig akkor is fiatalok lesznek újra, nem állnak meg sohasem, nem fogják vén szegény szarháziként tengetni az életüket. Szent szerződés volt ez, a szabadság ígérete, bassza meg a kormány, basszák meg azok, akik szerencsésebbek, és ott üldögélnek a kis panelházak komfortos szobáiban, és mindenkire furcsán néznek, akik gondolkodni mernek. Fivéreké váltak, és valóban nem állt akadály az útjukba.

Kirabolnád?

Ferenc megtorpant. Nyugtalanító gondolat költözött a lelkébe, egy talán soha nem tapasztalt érzés. *Hogy értem ezt? Mégis, hogy a pokolba értem ezt?*

Lassan lépdelt tovább. Előszedett egy cigarettát, és rágyújtott. Körülötte magas házak álltak komoran, legtöbbjük elhagyatott és romos volt.

– Bassza meg – motyogta.

Nem volna szabad ennyit gondolkodnia, döbbsent rá. Ott az a robot, az jelentheti a kiutat ebből az egészből, és még csak nem is hazudott Gellért barátjának: nem szól róla senkinek! Persze, hogy nem, mert...

Egy autó, Ferenc! Egy saját autó. Rehab. Ne gyere nekem ezzel a hű-barátod-voltam-szarsággal, légy szíves.

Gyorsan és aprókat szippantott cigarettájából. Mire a Pergamen elé érkezett, a keze reszketett, és a szíve is gyorsabban vert.

Itt majd elmondják neki, mit tegyen. Elég, ha csak annyit mond, hogy „gyémánt fogásom van”! Odabent majd rábólintanak, körülnéznek, becsukják a bolt ajtaját. Pontosan elmondják majd, mi ennek az egésznek a menete, hogy ne legyen zűr belőle.

Igen. Igen, ezt fogja tenni.

Eldobta a csikket, és belépett a boltba.

Hátborzongató félhomály fogadta. Alig szűrődött be valami fény a vastag porral fedett ablakokon, és az sem igazán jutott át a vastos polcok között, amelyeken dobozok tornyosultak tele régi processzorokkal és merevlemezekkel.

– Segíthetek? – Az eladó furcsa ábrázatú, vékony, szemüveges srác volt.

Ferenc odalépkedett a pulthoz. Aztán megakadt valamin a szeme. Egy ezüstpengő hevert az egyik apró dobozban.

– A francba – mondta Ferenc.

– Hm?

– Ez az érme itt... Honnan van?

– Egy fickó hozta be ma reggel. Az a boltos ott a város széléről, tudja. Ritka kis érme, adtam neki hetvenet érte. Itt jobban el lehet adni. Érdekli?

Ferenc felemelte az érmét. Még fénylett, látta rajta saját szemének tükörképét.

Sóhajtott.

– Igazából azért jöttem, mert... Van nekem...

Az eladó türelmesen várt.

– Van nálam nyolcvan – mondta végül Ferenc. – Ha az elég lesz érte.

Jézusom, gondolta. Úgy érezte, azonnal elszédül.

– Oké – felelte az eladó. – Könnyen jött, könnyen ment.

Ferenc fel sem fogta, mi történt. Már ki is fizette a kis ezüstöt, és kint ácsorgott a bolt előtt. Nem maradt cigarettája.

Szorongatta az érmét a zsebében, és úgy érezte, lassan összeomlik körülötte a világ.

[Eredeti változat („Gavin titka”): 2009. április 28-30., átdolgozott változat („Pengő”): 2010. február, megjelent: Avana Arcképcsarnok 2010/2.]

Oblivion

Szamóca átjött gépet szerelni, mert nem akartam elcseszni az új processzort.

– Van pasztád? – kérdezte előtte a telefonba.

– Mi van?

– Van hűtőpasztád?

– Aha, az mi az anyád picsája?

Amikor megérkezett, megmutatta. Kis tubus volt, tele ezüstsínű genyóval. Ekkor tizenhat évesek voltunk, ő mindent vágott az ilyesmiről. Én meg mondjuk más dolgokról, mintha nem lenne mindegy.

Feltépte a gép oldalát, elfektette a szőnyegen, körbeültük, mint valami szentélyt.

Megragadta a hűtőt, és miközben ráncigálta, egyenesen rám nézett és azt mondta:

– Láttam az Esztit. Faszival volt. Nem fogták egymás kezét, meg ilyesmi, de azért egymás mellett mentek.

Összeszorítottam a szám, és vállat vontam.

– Ez van.

Közben a gyomrom elég rendesen felcuccolódott. A hosszú estékre gondoltam, amikor szétesemesztük a havi feltöltésünket. Most akkor mi van?

Szamóca kipattintotta a hűtőt, majd kiemelte a processzort.

– Na, ez a processzor. Megvan a másik?

Odaadtam neki. Vadi új volt. Core 2-es.

Kiráncigálta a tokjából.

– Most teljesen tükörsima, erre rákened a pasztát. Nyomsz rá egy borsószemnyit.

Nem igazán figyeltem. Tekintetem oda-odatévedt az ágyamon heverő telefonra. Most akkor mi van?

Szamóca tovább magyarázott:

– Szétsütöd az alaplapot, ha nem vezeti rendesen a hőt. Igazából nem nehéz, most megmutatom, aztán menni fog. Új karit is vettél?

– Ja.

– Kitaláltad, mivel akarod tesztelni?

Vállat vontam.

Szamóca odanyúlt a hátizsákjához, kivett belőle két vaskos CD-tartót.

– Válogass.

Lustán lapozgattam a szürke TDK-lemezeket, amelyekre filctollal írták rá a játékok neveit. Odakint a fater fűnyírózott. Bejött a fű szaga. Megszomjaztam tőle.

– És ez a gyerek... hogy nézett ki? Ismerjük?

– Hm? Ja, az Esztivel? Hát ilyen hosszú hajú, rocker fasz. Már mint nem fekete pólója volt, hanem zöld alapon fekete *Emerica*-logó, meg deszkás cipője van, asszem *Globe*, de

kibaszott nagy, fekete gitártokot cipelt a hátán. Mármint nem olyan sima gagyit, hanem azt a keményet, ezüstcsatokkal, elég durva. Ki volt gyúrva, nem olyan lufira, hanem mint amikor kijönnek az erek a bőröd alól. Kis szőrpaca van a szája alatt.

Megint vállat vontam.

– A B-be jár – mondtam. – Szoktam látni. Picsába.

– Hm?

– Semmi.

– Na szóval ehhez a batár videokártyához kéne még egy tápkábel, de nem látok. Tudsz világítani?

Hátranyúltam, levettem a polcról egy zseblámpát.

Szamóca tovább szerelt.

– Morrowindban már ötvenes szintű vagyok – mondta. – Elég unalmas, mármint... az, hogy pénzért lehet fejlődni, megöli az egészséget. Ilyen, hogy... bemész a boltba. Ellopsz egy... mit tudom én, egy villát. A boltos szeme láttára. A forma meg neked ugrik, hogy mit képzelsz magadról. Leütöd, és ez ugye... önvédelem. Az öröknél jelented, mármint, hogy elloptál egy hülye villát. Kifizeted a büntetést, mondjuk két arany. Visszamész a boltba, és lerámolod az egészséget... így már nem lopás, mert a boltost lecsaptad, nem látja senki. Tök hülyeség, semmi tétje az egészségnek. A folytatása meg szaggat, mint a tököm.

Miután összeraktuk a gépet, két órán keresztül teszteltük.

Utána elmentünk sörözni a suli mögé.

– Arra gondoltam, megmondom neki. – Két nagy kortyot benyeltem. – Akár oda is mehetnék hozzá szünetben, de mégis mit mondjak... szerelmes vagyok? Szerinted ki csinál ilyet?

– Eh...

– Ja.

– Menjél. Ha nem mész, lenyúlják, így megy ez.

– Eh...

Szamóca elővette a telefonját, benyomott valami balfasz technót. Ivott rendesen mellé.

Hoztunk egy hatossal.

– Be akarsz baszni? – kérdezte. – Lemehetünk a parkba később. Én úgy számolom... jön a Barni, a Toma... nekem már nincs sok kedvem, hugyoznom kell. Ide hugyozok.

– Nem tudom.

– Csak ide, a sarokra megyek.

– De szerinted most azok együtt vannak?

– Mi van?

Szamóca hugyozott, én meg a forgalmat néztem, ott szemben.

– Hát az a gyerek. Meg az Eszti. Szerinted van valami? Szerinted járnak, vagy most mi van?

– Honnan tudjam!

– Szerinted *kúrnak*?

– Jézusom!

Cipzár zizzent.

– Mindig, ember, mindig, amikor iszol, akkor depressziózol. Szeretném, ha nem lennél ilyen gyöker.

– Van cigid?

– Hogy a picsába lenne! Van rágóm.

– Aha. Adjál rágót.

– Dehogyan adok.

Ezután persze lementünk a parkba. Körülbelül minden fát lehugyoztunk.

Anyám felhívott, hogy hol vagyok. Mondtam, hogy majd megyek később. Vettünk egy üveg bort. Háromszáz forint volt.

Szamóca a zsebét ütögette.

– Akarok venni egy... basszus, hol a hátizsákom?

Körülnéztem. Vállat vontam.

– Nem nálunk hagytad?

– Hát... nálatok hagytam?

Egymásra néztünk.

– Baaassza meg – mondta Szamóca. – Mondjuk pont nem kéne elhagynom. Most pont nem.

Mászkáltunk visszafelé. Közben odaszóltunk a többieknek, hogy nem érünk oda.

Visszamentünk a sulihoz, ott se volt.

Sötét lett. Közben a bort félig megittuk, az üveget eldobtuk a picsába.

– Igazából már majdnem randiztunk – vallottam be Szamócának, miközben hazafelé imbolyogtunk. – Ez pár hónapja volt. Akkoriban nem engedtek el sehová, most meg már mindegy, nem? Azt mondta az Eszti, hogy este menjünk el valahova, de azt mondták otthon, hogy egy nagy lófaszt mész el. Amikor másodszor hívott, nekem nem volt kedvem. Igazából pont benne voltam egy játékban, most nem hülyeség ez?

Szamóca legyintett.

– Ezzel én nem értek egyet – mondta.

Nem tudtam, ez mit jelent.

Otthon a szüleim borzasztó tekintetét kerülgetve bejutottunk a szobába, ahol ott volt a hátizsák. Leszakadtam az ágyra. Szamóca meg a földre ült, nekiállt visszapakolni.

– Ezt itt hagynád? – emeltem meg az egyik CD-füzetet. – Tesztelnék még párat.

– Felőlem.

Kiemeltem belőle egy lemezt. Az volt ráírva, hogy *OBLIVION*.

Megfordítottam, és láttam benne az arcomat. A lemezen egy karcolás se volt, de az én képem olyan volt, amire most nem néztem rá szívesen.

– Szerinted jóképűbb az a gyerek, mint én? – kérdeztem, nagyon halkán.

– Nálam biztos nem – rázta a fejét Szamóca. – Megyünk vissza?

Elhallgattam, talán egy percre.

– Nem, én nem akarok bulizni.

– Ja, én sem. Szarnom kell, meg álmos vagyok.

Amikor kimentünk a bejáratig, még beszélgettünk pár percet. Kicsit szédelegtem. Komplikált kézfogással búcsúztunk.

Utána anyámmal veszekedtem tíz percig.

Hánytam.

Ettem két szendvicset, miközben a játékot telepítettem. Utána két óráig vergődtem, hogy egy normális kardot szerezzek magamnak.

Lesétáltam a partra, néztem a naplemente HDR-effektjeit, a szélben hajladozó fűszálakat, a vízen tükröződő tájat.

Nem erőltette meg a gépet. Gyönyörű volt.

Kibaszott gyönyörű.

[2014. 05. 28.]

A könyvtárban

Rátkai urat mindenki egy hetvenes éveiben járó, mogorva öregembernek ismerte, és a nevének pusztá említésétől is kirázott minket a hideg. Nyitás előtt öt perccel már ott ácsorgott a könyvtár ajtaja előtt, kalapja ide-oda hajbókolt, ahogy megpróbált belesni az üvegajtón. Télen és nyáron is mindig felbukkant, és amikor betért hozzánk, még a feldolgozó munkának is jobban örültem, mert nem kellett a tájékoztató pultnál ülnöm.

Egy hideg novemberi napon azonban arra riadtam fel a közösségi oldalak böngészéséből, hogy kolléganóm az ujjával bökdös, majd a ruhatáros felé mutat. Rátkai úr éppen barna, hosszú kabátját adta be.

– Most a tiéd – szögezte le Jutka, és elfordult, hogy az előjegyzett könyvek között rakjon rendet.

– Köszönöm a megtiszteltetést – mondtam.

Az öregember így hozzám került, és három könyvet vágott az orrom elé, mindegyik a második világháborúról szólt. Próbáltam nem mutatni félelmemet, és ahogy a könyvekért nyúltam, kedélyesen megkérdeztem:

– Csak nem könyvet tetszik írni a háborús évekből?

Rátkai úr összevonta bozontos szemöldökét.

– Maga csak ne szemtelenkedjen itt nekem! Előkészítették a lapokat, amiket tegnap kértem?

– Természetesen – válaszoltam, és csendben a vonalkódolvasó elé tologattam a köteteket. Eltekintettem attól, hogy három napos késedelmi díjat számolt fel a gép, és a Töröl gombra kattintottam. – Tessék befáradni az olvasóterembe!

– Maga velem jön – jelentette ki az öregember. – Szükségem lesz néhány könyvre.

Ahogy utána kullogtam, eszembe jutott, mi lett azzal a szerencsétlennel, aki meg akarta tanítani Rátkai urat az elektronikus katalógus használatára. Talán még az emeleten is hallották a reszelős hangú szitkokat, a *mit képzel magáról* kezdetű bariton hangversenyt. Egy egyetemi gyakorlatozó volt az áldozat, huszonéves lány, percekre eltűnt a mosdóban, és kisírt szemekkel jött ki.

– Szükségem van az ókori Egyiptom gazdaságáról szóló dokumentumokra, Líbia történelmére, az ókori mediterránvidék mitológiájára, a legjobb monográfiákat válogassa nekem össze, és kellene Platóntól a Neferit-Karef.

Szorgalmasan jegyzeteltem egy sebtében felkapott napilap oldalára, az ingzsebemből előkapott tollammal, és megvártam, míg elfoglalja a helyét a törzsasztalánál.

Akkurátusan végigböngészte az előkészített újságokat, majd vastag lencsés szemüvege fölött rám nézett.

– A Spiegel nincs itt – mondta.

– Sajnos... sajnos nem gyűjtjük a Spiegelt.

– Aztán egy másik könyvtárból átkérni luxus? – szólt rám emelt hangon.

Egy pillanatra összeszorítottam a fogaimat, majd megpróbáltam elmagyarázni neki, hogy folyóiratokat nem szokás csak úgy átkérni könyvtárközi kölcsönzésben, főleg külföldieket nem; de megnézhetné az interneten az archív számokat.

– Az isten verje meg magukat, akkor másolják le, nyomtassák ki, vagy valami. Mi az ördögnek dolgoznak itt?

Legyintett, elküldött a kért könyvekért, és elbújt a lapok között.

Viszonylag gyorsan összeszedtem, amit kell, és egyesével, csendben raktam le őket Rátkai úr asztalára. Platónnal azonban gondok akadtak. A katalógusban nem találtam Neferit-Karef nevű művet, de az interneten sem találtam róla semmit, ami rendkívül különösnek tűnt. Azzal viszont már nem volt merszem odaállni az öregember elé, hogy talán rosszul mondta a címet, ezért nekiálltam átböngészni Platón válogatott és összegyűjtött műveit. Percekig bújtam a

kövérébb-vékonyabb köteteket, de hiába, semmi hasonlóra nem bukkantam.

Amikor újra Rátkai úr felé közeledtem, már végzett a lapok olvasgatásával, és rám pirított, hogy még mindig nem hoztam meg az összes könyvet, amit kért.

– Elnézést – motyogtam. – Megnézem a raktárban.

És már iszkoltam is lefelé a lépcsőn a sötét folyosóra, amely a raktárba nyílt.

A szocialista időköt idéző termekben alig-alig pislákkolt a lámpa, a mozgatható tömörraktáras polcok nyikorogva tolódtak ide-oda. Platón művei között semmit sem találtam, amely megfelelt volna a keresésnek.

Hirtelen szédülni kezdtem, és meggyűlöltem az egészet. Előző életemben valami nagyon rosszat tehettem, hogy ilyen goromba embereket kell tudással kiszolgálnom.

Megrogytak a lábaim, meg kellett kapaszkodnom az ajtófélfában. A világítás egy pillanatra elsötétült, majd visszatért.

Valami megváltozott.

Megzavarodtam, az ajtó nem arra a folyosóra nyílt, amelyen lejttem. Valószínűleg rossz felé fordultam, amikor visszafelé indultam. Kinéztem, és láttam, hogy ez az épületnek valami még régebbi része lehet. Tétováztam.

Talán Platón elveszett műve itt is megbújhat, valamelyik kopottas ajtó mögött. Elindultam hát a sötét folyosón, ahol nem találtam villanykapcsolót. Mobiltelefonom gyenge fényével próbáltam utat találni, és igyekeztem valamelyik szobába benyitni, de mindegyik zárva volt.

Aztán szükségtelessé vált a mobiltelefonom fénye, zsebre raktam, és kíváncsian közeledtem az időnként fellobbanó narancsszín derengés felé. A folyosó hosszabbnak bizonyult, mint gondoltam, és most két oldalt üveglapok választottak el a fénytől. Odaát emberek tevékenykedtek, halmozták fel a könyveket.

Nem értettem, mi történik itt. Talán egy másik feldolgozószint? Ódivatú öltözetű, rövid hajú, szigorú arcú nők sűrögtek-forogtak. Bezörgettem az üvegen, de senki sem vett észre. Hirtelen megint fellobbant az a narancssárga fény, és észrevettem, hogy egy kazánba szórják be a könyveket, a lángok marták-zabálták a lapokat.

Megrémültem. Hosszú, barna kabátos katonatisztek jelentek meg, és nézték át a kartonlapokat, amelyeket az itt dolgozó nők nyújtottak át. Az egyik katona felém pillantott, szemét erőltette, bizonyosan azért, hogy lássa, ki van az ablaküvegen túl.

Rohanni kezdtem. Zavart és riadt elmém nem tudott már különbséget tenni az irányok között, hamarosan már ajtók

rengetegén nyitottam be, irattároló szekrények százai mellett húztam el, és kifulladásig csak futottam.

Szitkozódnom kellett, mert a telefont valahol elveszítettem. Megpróbáltam az árnyak között kitalálni, hogy hol is vagyok. Egy régimódi, fából faragott, vastag ajtó állt előttem, kilincse fényes, dundi rézfogantyú, és egy diónyi, kövér pók szaladgált rajta.

Legyűrtem az undort, és benyitottam. Gyertyák és fáklyák égtek mindenütt. Egy hatalmas, végeláthatatlan terembe jutottam. Mennyezetén gyönyörű reneszánsz freskó, alatta polcok magasodtak bőrkötésű könyvekkel, amerre csak elláttam. Éreztem a papír és az égő olaj illatát.

Emberek beszélgettek a távolban, de nem sikerült kiderítenem, honnan jönnek ezek a kísérteties visszhangok.

Ahogy nézelődtem, rá kellett döbbernem, hogy rég elhagytam azt a helyet, ahonnan indultam. Minden jel arra mutatott, hogy egy egészen másik épületbe kerültem.

Aztán megláttam valakit. Egy létra tetején nyújtózkodott, minden erejét megfeszítve iparkodott, hogy az egyik könyvet feltegye a helyére.

– Elnézést – szólaltam meg, de talán túl halkán, mert ügyet sem vetett rám.

Közelebb húzódtam a létra szárához, felnéztem, és észrevettem, hogy egy idős férfi az, mégis valamiféle testhez

simuló, harisnyyszerű nadrágot hord, és elegáns, hosszú felöltőt. Felkiáltottam neki:

– Kérem, uram, eltévedtem!

Mintha késve érkezett volna fel a hang, a férfi lassan a helyére tette a könyvet, majd lenézett. Arcán rémület futott át, megingott, és a lába megcsúszott a létra fokán.

Kővé meredtem, ahogy a férfi lezuhant a létráról és előttem ért földet. Nem mozdult.

A távolban kiáltoztak:

– Professzor! Professzor!

Nem gondolkodtam. Sosem voltam jó a magyarázkodásban. Felkaptam az egyik fáklyát a falról, és a hangokkal ellenkező irányba iramodtam. Sötét barlangokat idéző boltív húzódott arra, és a fáklya fényét is elnyelte a feketeség, amely odabent tanyázott. Fogalmam sincs, mennyi idő telt el, mire átjutottam a következő helyiségbe. A levegő itt hidegebb volt, a hangok pedig elhaltak.

Egy szegényes, kövekkel kirakott terembe értem, jóval kisebbnek bizonyult, mint az előző. A láng, amelyet hordoztam, már csak pislákol. Durván faragott polcok álltak itt, mindegyiken jókora, fémveretes könyvek heverték elfektetve. Közelebbről megvizsgáltam őket, és láttam, hogy apró gombok díszítik a kötéstáblákat.

Hogy amikor lehúzzák a polcról őket, ne sérüljön meg a kötés, gondoltam megrészegülten. Jóságos ég. Kódexek. Középkori kódexek.

Egy fekete, baljós alak bukkant elő a terem túlsó végén. Fáklyámat egyetlen erős rándítással sikerült eloltanom, annyira gyengén égett már. Búvóhelyet kerestem, és fekete szekrénykék között találtam egy kis árnyékos zugot, ahol meghúzódhattam.

Könyörgöm, legyen már vége.

A közeledő csuklyás emberalak az egyik asztalhoz vonult, és megragadta a könyvet. Vitte volna, de lánc kötötte az asztalhoz. Lassan körülnézett, és lapokat tépett ki belőle. Gúnyája rejtekébe dugdosta a zsákmányolt pergament, és latinul mormogva távozott.

Sóhajtottam. Álltam volna fel, de akkor megláttam a szekrény mögött a fényt, és megéreztem a huzatot. Egy titkos járat tátongott a bútorok mögött. A megmenekülés ígérete.

Nekiveselkedtem, és eltoltam a súlyos szekrényt. A járat éppen csak olyan magasnak tűnt, mint amilyen magas én vagyok, ezért kicsit behúzott nyakkal tettem meg a maradék távolságot.

Ez nem egy újabb kaland, biztattam magam. Végre hazaérek.

A Neferit-Karef nevű papirusztekercset akkor láttam meg, amikor kiértem a járatból. Ott hevert a más birodalmak írásával ékesített agyagtáblák mellett, valaki hanyagul elszórta. Felszedtem, de láttam, hogy olvashatatlaná vált, hiszen darabjaira hullott szét, és a cafatok között minden bizonnyal hiányoztak is részek.

Végigsimítottam borotvált fejemen, és valamiért a fáraóra gondoltam, az elkövetkezendő ünnepekre, a sarcra és az írónoki jegyzetek összegyűjtésére. Szorongó érzés kerített a hatalmába a sok munka miatt.

Napfény szűrődött be a raktárba, és visszaindultam a halott tekercsel. Mesterem mellett egy komor tekintetű férfi állt összefont karokkal, és türelmetlenül várta érkezésemet.

– Anubisz temessen el itt mindjárt! – förmedt rám a mester. – Platón rengeteget utazott csak azért, hogy megírja fő művét a Neferit-Karef kultusról. Azt mondja, felbecsülhetetlen jelentőségű írásnak szánja a vallások, politikai nézetek együtt éléséről.

Hirtelen fellobbant a haragom, és már torkig voltam a könyvtárossággal. Fogtam a Neferit-Karef maradványait, Platónhoz vágtam, és rákiabáltam:

– Hát nem fogja megírni! A Neferit-Karef elveszett az idő labirintusában, és jól is van így!

Meg sem vártam a választ, és rohantam ki a tűző napfénybe, a csodálatos kikötőváros friss, tengerszagú levegőjére, a piramisok birodalmának égboltja alá.

A jóleső, végső szabadságba.

[2009. november 9.]

Szálka

Már harmadik évtizede őrzöm változásom jutalmát: hús-vér ember vagyok, felnőtt férfi, aki jó útra tért. Betartottam minden fogadalmat, megadtam minden tartozást, gondoztam apámat egészen haláláig. A könyvek, melyeknek a tudásomat köszönhetem, még mindig ott sorakoznak a polcon: átvették a szerszámok, vésők, kalapácsok, szögek és ékek helyét. Jó életet éltem, semmit nem bántam meg. Még ha igaz is, hogy gyermekként sok gondot okoztam, azóta mindent helyre tettem, rossz emléket rólam senki sem őriz. Nem házasodtam meg, nem lettem híres. A csendet és a szerénységet megbecsültem, keményen dolgoztam, mindent úgy alakítottam, ahogy azt elvárták tőlem. Úgy gondoltam, békében halhatok meg.

Aztán, úgy egy éve, elkezdődtek a gyilkosságok.

Először csak kósza híreket hallottam, messzi városokból, falvakból. Nem tulajdonítottam túl nagy jelentőséget annak a ténynek, hogy az áldozatok bőrét egy helyütt megnyúzták, és arra sem figyeltem fel, hogy a hatóságok valószínűleg egy rendkívül mozgékony és ügyes fickót keresnek. Aztán egy nap megláttam egy régi ismerőst a városi piactéren, utánaolvastam bizonyos híreknek, meghallgattam több

pletykát, és egy gondolat fészkelte be magát a tudatomba.
Hiába próbáltam elutasítani, ez a gondolat makacs volt.

Arlecchino.

A szerszámok a kezemben egyre könnyebbek.

A szívem nehezebb csak.

*

Egy szálka ment a kezembe aznap este.

Cataldo ott ült a kandalló mellett, rápillantott aranyozott órájára, és a fejét ingatta.

– Tudod, Pino, nem értem, miért vagy ennek a fadarabnak a megszállottja. Amikor semmi tehetséged a kétkezi munkához.

Nem törődtem a megjegyzésével, inkább megpróbáltam kihúzni a szálkát. A mutató- és hüvelykujjam közé bújt. Könnyedén kijött, de vér kísérte útját. A vér már nem hatott újdonságként.

– Állítólag te érted a lélek rejtelseit – mondtam, miközben a kezemet a nadrágomba töröltem. – Magyarázd meg te.

Cataldo cigarettát vett elő, rágyújtott. Sokáig nem szólt.

– Tudom, hogy apádhoz van köze.

– Nem, nem egészen. Ez a fa. – Megkopogtattam a tuskót, amelyet éppen csiszoltam. – Azt hiszem, beszél hozzám. Apám...

– Igen, igen. Nagy csibész voltál, ezerszer hallottam. Figyelj, Pino, aggódok érted. Valami bajod van, igaz? Valami nem hagy nyugodni.

Ebben igaza volt. Arlecchino nem hagyott nyugodni.

– Nem az én gondjaim az érdekesek – mondtam. – Egy barátomról van szó. Szeretném kideríteni, hogy valaki tényleg képes-e alapvető személyiségbeli változásra. Mármint...

Rosszul közelítettem meg a kérdést. Cataldo türelmesen megvárta, míg folytatni tudom, addig cigarettával kínált, és én is füstöltem.

Nem csak a kérdés volt rossz, inkább a helyzet képtelensége akadályozott abban, hogy valamire jussak. Elvégre én is változtam, nem csak a testem, de személyiségem is. Vagy talán nem változtam, s nem is tudok semmit az életről, az emberi lélek mélységeiről, talán csak a büntudatom és a tanultságom fékezi meg az indulataimat.

De mi a helyzet Arlecchinóval? Akárhogy próbáltam emlékezni, a kezdetek kezdetén, első találkozásunkkor nem láttam benne semmit. Semmi olyat, ami arra utalna, hogy szörnyeteg lakozik benne.

Mégis, így alakult.

– Rendben, elmondok mindent, amit tudok – mondtam. – Van egy barátom. Egy régi barátom, gyermekorom óta ismertem, de külön utakon jártunk. Gyermekként... érzékeny, kedves fiú volt. Bajba került, és megmentettem. Testvérként tekintettünk egymásra mindig, és azt hiszem... úgy érzi, tartozik nekem. Velem ma is ugyanolyan jól bánik.

Cataldo a homlokát ráncolta.

– De Pino, te reszketsz.

Lenéztem a kezemre. Valóban.

– Félek tőle – mondtam. – Tudom, hogy nem ártana nekem. Ritkán látom, de most megint találkoztam vele. Felismertem a piacon, összeöleleztünk, nagyszerűen eltöltöttünk egy estét, de... megtudtam róla dolgokat. Szörnyűséges dolgokat. Vagyis, nincs bizonyítékom, de...

– Értem. – Cataldo vállat vont. – Szóval ha közvetlen bizonyítékot nem tudsz szerezni, azért megkérdezed: lehetséges-e, hogy a barátod több annál, amit mutat? Mármost a szó negatív értelmében?

– Valahogy így.

Szorongani kezdtem. Bűntudatom támadt, hogy Arlecchinót kibeszélem, még ha nem is mondtam ki a nevét.

– Pontosan mi aggaszt téged? – kérdezte Cataldo.

Néztem a tuskót, amelyen éppen dolgoztam. A kérget, amelyet lehántottam, a finom szálkákat, a kemény dudorokat.

Mintha egy arc nézett volna rám, de ez az arc folyamatosan változott, nem akart megállapodni, és az ötletek, a gondolatok egyre zavarosabbak lettek a fejemben.

Megdörgöltem a szemem.

– Nem tudom, Cataldo. Le kell pihennem.

*

Gyerekek voltunk, amikor először találkoztunk, majd évekkel később, mielőtt rendszeresen jött volna, kamaszkorunk delén láttam újra Arlecchinót.

Akkor elbeszélgettünk a múlttól, arról, hogyan bánt vele gazdája, és hogy végül ő hogyan bánt el vele.

– Meg akart ölni helyettem – mondtam. – Ne rágódj ezen.

– Ugyan. Az semmi sem volt. Csak szórakozott. – A fejét ingatta. – Sokkal rosszabb dolgokat kellett nála elviselnünk. A nyomorult szarházi. Volt nálunk egy lány.

– Kérlek, beszéljünk másról.

Elhallgattunk. Egyetértett.

Elmondta, hogy az országot járja a mutatványaival. Ember volt, de nem akartam tudni, milyen árat fizetett érte. Arcát feketére festette. Még akkor sem mosta le, ha kijött az utcára. Ruhája is fekete volt, néhány rombusz alakú színes fércel.

– Ezek? – kérdezte. – Mindegyiknek megvan a maga története.

Nevettünk.

Ez már régen volt.

*

Miután Cataldo elment, felkészültem, hogy meglátogatom Arlecchinót. Amíg még a városban van. Amíg még tart az éjszaka.

Kiöltöztem, mert Arlecchino már nem egy egyszerű mutatóványos, hanem igazi, elismert művész, kifinomult emberek közé jár. Én nem voltam kifinomult, de a látszatot fenn tudtam tartani, amíg nem kellett sokat beszélnem.

A színházba kellett mennem, de nem oda, ahol az előadásokat tartják, hanem ahol színészek és rendezők és írók és más fontos emberek találkoznak és iszogatnak. Az épület túloldaláról lehetett megközelíteni. Elém álltak és nem engedtek be.

Arlecchinóra hivatkoztam, az egyik utánajárt. Legalább egy negyed órát várahoztam, mire bemehettem hozzá.

Amikor összetalálkoztunk, ő megpöccintette az orromat.

– Mi ez a mélabú, barátom? Igyál, vagy egyél, ami csak jól esik, jól pottyán, jól cuppan. Lányok-borok-birkabőr. Tingli-tangli tarkaság. Kerülj beljebb, beljebb, komám.

Miközben egyre beljebb keveredtünk, a részeges, vidám tömeg elkezdett taszítani, szédültem, de Arlecchinót ez nem zavarta, mindenkivel kezet rázott, csókot küldött, tánclépésben perdült a szép lányok előtt.

Lesütött szemmel követtem.

Egy asztalnál állapotunk meg, ahol végre beszélhettünk.

– Tudod, hogy nem igazán bírom ezt a sok embert – mondtam neki.

Arlecchino előrenyúlt, töltött magának pezsgőt. Ivott, közben le sem vette rólam a szemét.

Aztán, amikor befejezte, azt mondta:

– Mi ennek ellenére is nagyon-nagyon hasonlítunk, Geppetto fia. Sajnálom ezt az egészet. Egy kicsit jópofiznom kell, ha megérted, de aztán beszélhetünk kettesben is, remélem, van türelmed és kitartásod addig.

Intettem, hogy van.

Teltek a hosszú percek, csak imbolyogtam ebben a rémálomban, függönyök mögött orgiák hangját hallottam, ópium a levegőben, *Bon Extrait d’Absinthe* a bőr pórusaiban, izzadság és tűz, füst és nyál. Olyan élmények zajlottak körülöttem, melyekre gondolni sem mertem.

A lányok nem pihentek, mindegyik a nyakamra vágyott, majd egymás nyakára, szédültem. Szédültem, igazán, miközben felfordult a gyomrom, ha Arlecchinóra gondoltam, és ilyenkor a szálka helye a kezemben lüktetni kezdett, mintha figyelmeztetni akarna, hogy ne lágyuljon meg a szívem, ne lágyuljon meg annak az emlékére, hogy mi valaha barátok voltunk.

Egy oszlopot támasztottam, amikor végre egy kéz ragadta meg a vállam, aztán arrébb rángatott. Fel a lépcsőn, tekergő kígyó-emeletek, sárkánykamrák, feje tetejére állt szobák.

– Mi a jó mennyköves kákát itattak veled? – kérdezte Arlecchino, miközben lehuppantunk egy kanapéra.

A világ forgott.

– Tudtommal... tudtommal nem ittam semmit. Nem vettem magamhoz semmit.

A látásom némiképp tisztult, és hideg vizes ruha érintette a homlokomat. Arlecchino gondoskodott rólam.

– Na – mondta. – Így már jobb. Miért jöttél ide egyáltalán? Rám bármikor számíthatsz, nem csak egy ilyen ferde estén.

– Hamarosan elmész – motyogtam.

Barátom legyintett.

– Hát és. Újra és újra jövök, talán majd egy nap itt telepszem meg.

Nyikorgott a ruhája. Bőr, lakkozott bőr. Teljes testét beborító ruha, csupa rombuszok, négyzetek, háromszögek, szabályosak. Bőr. Milyen bőr?

Megnyúzták őket, az áldozatokat megnyúzták.

Elütöttem a kezét magamtól.

Fájt a szálka helye.

– Miért viselkedsz így? – kérdezte. – Mi a gond?

Hagymaszag volt. Felálltam.

– Semmi gond. Mennem kell. Mennem kell.

Nem, mondta egy hang a fejemben. Meg kell ölnöd, elvégre gyilkos, a gyilkosoknak bűnhődniük kell, Arlecchino maga az ördög, maga az ördög.

*

A hangokról.

Azt hittem, meg tudom magyarázni. Akkor kezdődtek, amikor Geppetto meghalt, amikor az erdőben sétálgattam. Cataldo akkoriban sokat mesélt a bűntudatról, a fájdalommal járó furcsaságokról.

– Gyermekkorodban rengeteg furcsa élmény ért, amelyek manapság nemigen értelmezhetők.

– Hogy érted ezt?

Cataldo sosem válaszolt közvetlenül a kérdéseimre, csak vállalat vont, adott nekem különféle gyógyszereket, amelyek javítottak a kedélyemen, amikor nagyon-nagyon sötét gondolataim támadtak.

A hangok tulajdonképpen azt sugallták, hogy egyedül maradtam, kellene valaki, akihez beszélhetek, aki meghallgat. Cataldo persze meghallgatott, de megtartotta a maga távolságát. Az a távolság csak rosszat tett, már nem is emlékeztem, ki is ő, hol találkoztam vele, talán Geppetto barátja volt.

Zavaros volt minden évekig.

Vissza kellett vonulnom, megragadtam a szerszámaimat, és dolgozni kezdtem.

Valakinek meg kell hallgatnia, gondoltam, és kiválasztottam egy fát, valami azt súgta, ez a fa lesz az igazi, és amikor csak egy tuskó maradt belőle, végre kezdtem magam otthon érezni.

Úgy gondoltam, békességben halhatok meg, de aztán felfigyeltem a gyilkosságokra, és a jóság, amit Geppetto és a Kék Tündér tanítottak, megmozdult bennem, hogy ezt nem hagyhatom.

A gondolat befészkelte magát a fejembe, és nem ment el onnan.

Arlecchino meghátrált, úgy gondoltam, megértette, hogy miért is vagyok itt. Gyanítottam, hogy tudja, amit tudok, és fél a leleplezéstől.

– De hát mi a bajod, pajtás? – kérdezte remegő hangon. – Ezért jöttél ide, hogy itt cirkuszolj nekem? Hát tudd meg, nekem épp elég cirkusz az életem így is.

– Igen, az. Megölted őket, ugye? Te voltál az, ugye?

Arlecchino szeme elkerekedett.

– Jóságos ég, miről beszélsz? Kit öltem meg?

Ökölbe szorult a kezem. Lüktetett a szálla helye. Mutatóujjam pont a sebnél matatott, úgy éreztem, még mindig benne lehet egy darabka.

– Tudod te, miről beszélek – mondtam.

Félrepillantottam. Úgy éreztem, a számból kifolyik a nyál. Kezdtém elveszíteni az önuralmamat. Eszembe jutott valami a gyermekkoromból, a tücsök, a tücsök, amelyik megmondta, mit tehetek, mit nem, eszembe jutott, és csak dühösebb lettem, dühös az igazágtalanságra, az életre, a jóság meg nem becsültségére, mindenre és mindenkire, de főleg Arlecchinóra, erre a nyomorult árulóra.

Nekitámadtam barátomnak.

Arlecchino persze jóval mozgékonyabb és ügyesebb volt nálam. Izgó-mozgó művész.

Megfoghatatlan kígyó.

A gondolat megmaradt, a belső hang igazi hanggá lett:

– Kígyó! – kiáltottam.

– *Neked teljesen elment az eszed!* – üvöltötte Arlecchino. –
Barátom! Fivérem!

Nekimentem újra és újra, ő pedig kikerült minden egyes alkalommal. Az asztalra pillantottam, és megláttam a levélbontó kést. Felkaptam.

– Jó ég, mit akarsz *azzal*?

Kidugtam a nyelvemet, hogy utánozzam a kígyót.

– Sssz!

– Segítség! – sikoltotta Arlecchino, miközben az ajtó felé iramodott.

Elálltam az útját.

– Próbáld csak meg! – szóltam rá. – Senki nem hall, ezek a te hangoskodó barátaid, ezek itt!

– Segítség!

Megnyaltam a sebemet a kezemen. Búzlótt, hagymaszaga volt.

Arlecchino újra menekülni akart, ezúttal az ablak felé, de megbotlott.

Nem késlekedtem.

A hátára ültem, megragadtam a haját, felemeltem a fejét, és átszúrtam a nyakát a levélbontóval. Tompasága sem volt akadály. Erő volt bennem. A jóság ereje.

Vonaglott alattam. Valami azt súgta, dicséretet érdemlek.

Egy darabig így voltunk, aztán csend lett és nyugalom.

Odakint valami felfordulás lehetett, mert egyre jobban hangoskodtak. Poharak törhettek el, nem tudom.

A nyál kifolyt a számból. Az az undorító hagymaszag.

Megbököttem a sebemet a késsel. Éreztem, hogy benne van még a szálka egy darabkája. Megkapargattam, és tényleg.

Eltelt egy perc, mire kiszedtem.

Ekkor rádöbbsentem, hogy mit is tettem, és hogy hol is vagyok. Megnyaltam a számat, riadtan körülnéztem. Így nem mehetek arra, ahonnan jöttem. Meglátják a vért.

Eldobtam a kést, feltápászkodtam és az ablak felé rohantam.

Magasan voltam, de nem túlságosan, le tudtam mászni.

Hazáig meg sem álltam.

*

Később.

Farigcsáltam a tuskót. Valami rossz érzés volt bennem Arlecchinót illetően, de nem tudtam megmondani, mi.

Tudtam, hogy helyesen cselekedtem.

Aztán csak *úgy gondoltam*, hogy helyesen cselekedtem. Azt *hittem*, helyesen cselekedtem. Sejtettem, hogy így lehet. Talán így volt.

A fejemet ráztam, mintha folyamatosan a fejemet ráztam volna.

Faragtam a tuskót, egyre terjedt a hagymaszag a szobában.

Cataldo zörgött az ajtón, talán már harmadszor. Kiabált, hogy itthon vagyok-e. Aztán azt kiabálta, hogy ha nem engedem be, visszajön, de nem egyedül. És bejönnek, így is, úgy is.

Be akartam engedni, de aztán...

Ne menj. Nincs értelme. Ne hagyj itt.

A tuskó, amely immáron egyre inkább egy bábu alakját vette fel, rám nézett, és én tudtam, hogy igaza van, nem hagyhatom itt, most nem.

És később, mondta ez a titokzatos hang, *később megszabadulhatsz tőle is, Cataldo sem igazi barátod, ahogy Arlecchino sem volt az. Kígyók mindannyian!*

Összezavarodtam. Azt hiszem, elkezdtem arra gondolni, hogy talán tévedtem Arlecchinóval kapcsolatban, de a gondolataim elkalandoztak, kicsúsztak, elfelejtettem, mire is akartam gondolni, és inkább csak faragtam tovább.

Megint később.

A bábu mosolygott. Nem nevetgélt, nem mocorgott, ahogy én annak idején, Geppetto karjaiban, hanem csak csendben ült, nézett engem, mosolygott. Csodálatos mosolya volt.

– Hát megjöttél – mondtam.

A rosszullét kerülgetett, noha megnyugvást éreztem, a levegő mintha megremegett volna és múlt, jövő, valóság és képzelet emlékezetének terhe alatt nehezedett rám.

Hagymaszag, gondoltam, ennek a bábunak hagymaszaga van, és mint a hagyma rétegei, úgy hámlott róla a forgács, amely alatt erek lüktettek, egy gyermek első szívverései: jó gyermek, nem tett rosszat. Csak a szavai, a gondolatai... ügyes fiú.

Ravasz kis hagyma, gondoltam. Jó fiú.

Odaléptem hozzá, hogy átöleljem. Az én fiam. Drága egyetlen fiam.

– Köszönöm, hogy megszabadultál tőlük. Ez volt az egyetlen dolog, amit tehetél.

Bólintottam.

– Ez volt az egyetlen dolog, amit tehettem.

*

Már harmadik évtizede őrzöm változásom jutalmát: hús-vér ember vagyok, felnőtt férfi, aki útra kelt. Betartottam minden

fogadalmat, megadtam minden tartozást, maradnom nem kellett többé.

Utunkon megismertünk annyi-annyi embert, annyi érzést, annyi jót és rosszat.

Bár a szívem nehéz az emlékek miatt, a kezemben a szerszámok egyre könnyebbek.

Fiam, Cipolla megnyugtató hangja nyomatékosítja: minden, amit teszünk, tűnjön akármilyen kegyetlennek, valójában a jóság és magasabb igazság szolgálatában történik.

S bár egyre öregebb vagyok és nem érzem úgy, hogy bölcs apa lennék, úgy hiszem, Cipolla kettőnk helyett is épp elég bölcs. Eljön majd a nap, amikor én nem leszek, és fantasztikus hangját hallatja majd kíváncsi tömegek előtt, nevettet majd, jó tettekre ösztönöz, mert a kis fickó igencsak inspiráló fiúcska, és akkor talán a világ is jobb hely lesz, neki köszönhetően.

Apja igazi büszkesége.

[2012. március-július]

Beavatás

Az arcomat összeverték, a szajrét elvették; így kellett a Fivérek elé állnom. Nem is tudom, melyik volt ezek közül a rosszabb.

Sétáltam a Kodolányi utcán, és közben igyekeztem figyelmen kívül hagyni, hányan bámulják meg a felrepedt számat, a zúzódásokat a szemem alatt és a megszáradt vért a fülem tövében. Befordultam a sarki játékboltnál, átvágtam egy lerombolt épület udvarán a kertvárosi lakótelepig, és reménykedtem, hogy egyetlen ismerősbe sem futok bele. Zavart, hogy fényes nappal így kell végigsétálnom az egész városon, de amint visszanyertem az eszméletemet, jobbnak láttam, ha nem késlekedek a rossz hírrel.

A megbízóim ugyanis valószínűleg mindent láttak, és alig várták, hogy saját kezükkel fojtsanak meg.

Ezt talán egy kicsit nehéz lenne megmagyarázni valakinek, aki nem tartozik a köreinkbe. Hogy kinek milyen képességei vannak, az sok mindentől függ, de legelsősorban a hierarchiától. És ha egy de facto bűnszervezet piramisának az alján kapirgálsz, nem tanácsos titkolózni a legfelsőbb körök előtt. Márpedig a Fivérek oda tartoztak. A Bastone érintettjeiként kiváltságosok voltak, és a tőle kapott közvetlen hatalom olyan tulajdonságokkal ruházta fel őket, amelyek még számomra is egyszerre csodálatosnak és

hátborzongatónak hatottak. Egy biztos, képességeik között szerepelt, hogy bárkit meg tudtak figyelni, akár kilométerekről is.

A lakótelepet megkerülve a szorongás felerősödött bennem, és nem csak azért, mert közeledtem a célohoz.

Egy fiatal, gördeszkát cipelő, baseballsapkás srác követett.

Őszintén reméltem, hogy közlünk valaki. Pedig nem divat nálunk ilyen fiatalokat ráakasztani az emberre. A Fivérektől kiérdemelt mágikus hatalomtól megreszegülnek, állatokká korcisosulnak. A hideg kirázott a gondolattól.

A Fivérek egy viszonylag egyszerű tömbházban szállásolták el magukat és az embereiket. Vagy, hogy pontosítsak: az egész épület az övék volt.

Ettől függetlenül nem igazán lehetett róluk hallani, ahogy az itteni tevékenységünkről sem. Diszkrét, harmincas éveikben járó hármas ikrek, az utcán viszont soha nem mutatkoztak együtt. Ha egyáltalán kiléptek valaha a falak közül.

Ha Mohammed nem megy a hegyhez, gondoltam, és mielőtt még a leskelődő deszkás kölyök látná, hova megyek, besurrantam az ajtón.

Verdi végignézett rajtam, de nem állt fel, hogy közelebből is megvizsgáljon. Valószínűleg úgy gondolta, hogy a hatalmas ébenasztal mögött jobban megőrzi a tekintélyét.

– Nem csoda, hogy a Bastone ki nem állhatja a magyarokat – szólalt meg rövid hallgatás után. – Nem is azt mondta, hogy amatőrök vagytok... mi is volt a szó? Fesso?

Hosszan kifújta a levegőt, és közben a fejét ingatta.

– De téged, Cseles, téged valamiért kedvel. Kivételesnek tart. Talán azért, mert tudsz olaszul. Ebben az országban kevesen tanulnak nyelveket önszántukból.

Erre felvontam a szemöldökömet, ami pimaszságnak tűnhetett, mivel Verdi keze ökölbe szorult.

– A Bastone kifejezetten érzékeny a szülőföldjére, és arra a tényre, hogy ide számúzték. – Rám nézett. – Azt üzenté, hogy léptessünk elő. Hogy legyél beavatott. – Amikor meglátta az arckifejezésemet, hosszan bólintott. – Én sem értem. De ez van. A testvéreim most mással vannak elfoglalva, szóval nekem kell gatyába ráznom téged.

Felállt, intett, én meg követtem az egyik szomszédos szobába.

– Mindenki követ el hibát – magyarázta közben Verdi. – Egy bizonyos fokig ez megengedett. Azt elismerem, hogy összehoztál néhány jó balhét. Több alkalommal bizonyítottad a hűségedet.

A szobába, ahova beléptünk, tömény fűszerillat fészkelte be magát: bazsalikom, rozmaring és szurokfű keveréke. Körülnéztem, de sehol nem láttam semmilyen szárított, vagy élő növényt. A polcok tele voltak különféle antik és modern, de analóg órákkal, voltak hatalmas, aranyozott tányérokra emlékeztető darabok és apró, szinte csak fogaskerekekből álló rozsdás kacatok is.

A Fivér kirántott egy fiókot, és kést vett elő. Letette elém az asztalra.

– A vér az vér – mondta. Ezen láthatóan eltöprengett. – Akarod ezt?

Rá kellett jönnöm, hogy még mindig reszketek. Tehát így történik meg, gondoltam. Semmi felvezetés, semmi figyelmeztetés. Vagy belépek, vagy visszafordulok. Talán már nem is fordulhatok vissza. Nem ok nélkül fogtam bele. Ők megmentettek, feladatokkal bíztak meg, amikor egy romos épületben laktam a város szélén egy rakás drogos között. Kicsi voltam még, nekik kellett valaki, aki jól mozog a kábszeresek között, nekem meg kellett az ézszerű, kényelmes élet lehetősége.

Maguk közé vettek, biztosították, hogy iskolába járhassak, cserébe én elintéztem nekik ezt-azt. Magukról nem sokat mondtak. Azt tudtam csak, hogy a Bastone valami láthatatlan főnökként állt az egész mögött.

A francba, azt sem tudtam, mi is ez az egész, ami itt zajlik. Csak azt tudtam, hogy életemben először keresztezte utamat egy másik banda, miközben lopott áruval szaladgáltam, és most ezért az a jutalom, hogy beavatnak mindenbe. Nem tetszett nekem ez a dolog, de már régen megtanultam, hogy ne kérdőjelezsem meg a Fivérek döntéseit. S legfőképpen a Bastone döntéseit ne.

Itt volt tehát a válasz Verdi kérdésére.

– Elköteleztem magam – mondtam ki.

Verdi bólintott.

– Jó megfogalmazás. Minden benne van. Sajnálom, ami veled történt, de ha ezzel végeztünk, bosszút állhatsz. Átadhatod az üzenetet, hogy veled ezt többé senki nem teheti meg. Akarsz még valamit mondani?

A gördeszkásra gondoltam, aki követett.

– Valaki...

– Tudom – mondta Verdi. – Azzal most nem kell törődnöd. Elbizonytalanodtam. A késre pillantottam az asztalon.

– Ne hidd, hogy elnézzük a botlást – folytatta a Fivér. – Az, hogy valaki megvert, és elvette tőled azt, amit nekünk kellett volna elhoznod, még mindig a te hibád, de most képes leszel helyrehozni, és ami a legfontosabb, megelőzni a további bajt. A feladatod világos, ha nem tévedek.

Világosabb nem is lehetett volna, de nem akartam rá gondolni. Nem voltak egyedül, akik ezt tették velem, de hogy nekem kelljen elintézni őket, az egy kicsit túlzásnak tűnt.

De nem vitatkoztam.

Verdi bólított, felkapta a kést, megragadta a csuklómat, és mielőtt még felkiálthattam volna meglepetésemben, mély sebet vágott a tenyerembe.

Azonnal elkaptam a kezemet, de aztán láttam, hogy Verdi keményen figyel engem, miközben ő is elvágja a sajátját.

A kést visszadobta az asztalra, és kézfogásra nyújtotta karját.

– A vér az vér – mondta. – Mondhat bármit a tudomány.

Az érzés korábban jött, mint hogy összeért volna a kezünk és a vérünk. Később eltűnődtem rajta, hogy vajon amiatt az időészlelés miatt-e, amit a képesség biztosított, de ez a kérdés mindig fejfájást okozott. Verdi vérével szinte azonnal a szervezetembe tolult valami, amitől teljesen kicserélődtem.

Ha azt mondanám, élesebben láttam, erősebb, gyorsabb gondolkodású, ügyesebb lettem, meg a többi baromság, akkor az az igazságnak olyasféle leegyszerűsítése lenne, mintha egy fizikus azzal magyarázná a relativitást, hogy egy meg egy az talán kettő.

Egy pillanatig tartott az egész, de megmaradt, és leírhatatlan eufóriát éreztem.

– Te csak ne örülj! – dörrent rám Verdi. – A körülmények miatt kapod, és mert feladatod van, ahol nem hibázhatsz.

Viszketést éreztem a tenyeremben, és döbbenet figyeltem, hogy a seb majdhogynem teljesen begyógyult.

– De ez... ez...

– Nem tart örökké – mondta Verdi. – Talán egy hétig, aztán ugyanolyan mammone leszel, mint voltál, és szaladgálsz továbbra is hozzánk, mert nincs tovább.

Ekkor még nem tudtam, de ezzel az egy mondattal jobban összefoglalta az egész szervezetünk működését, mintha egy történész tartott volna róla előadást. Azonnal rámtört a kétségbeesés. Hogy lehet erről lemondani? Úgy éreztem, bármire képes vagyok, bárkit legyőzhetek, aki az utamba áll. Mint később rádöbbenem, ez egyáltalán nem volt igaz.

– A Bastone adja a gyermekeinek, akik már egyáltalán nem olyan erősek, mint ő – mondta Verdi. – Ennyi az egész hierarchia. Aki adja, akik továbbadják, és a végén, akik megkapják a zaccot.

Ránéztem, hosszan. Erre ő elmosolyodott.

– Sejtetted, hogy többek vagyunk. Én és a tesóim.

– A Bastone gyermekei – feleltem elismerően. – Szóval... amit én most kaptam...

– Az bizony nem zacc – felelte Verdi. – Harmadik szint, ha matematikásra veszed a dolgot, ahogy szoktad. Elit vagy egy

hétre. Aztán elintézzük, hogy valamit megkapj örökre. Persze nem ennyit.

Ezt szemétségnek éreztem. Ha viszont hierarchia van, létra is van. Ami felfelé vezet. Bólintottam. Ezzel együtt lehet élni. Ha van cél, van motiváció. Egy kóstoló a célból pedig bőven elég üzemanyag.

– Szóval a Bastone az apátok – mondtam ki. – A Keresztapa fiai, nem rossz.

Erre rám nézett, mintha valami szörnyűséges dolgot mondtam volna.

– Mannaggia! – szakadt ki belőle. – Ennyi év, és... porca miseria!

– Mi rosszat mondtam? – kérdeztem ijedten.

Verdi kifújta a levegőt, aztán a homlokát ráncolva megrázta a fejét.

– Bastone... egy cím. Az édesanyánk ti-tu-lu-sa. Rangja, ha úgy tetszik.

Ez összezavart.

– A Bastone egy nő? – Ez meglepett, főleg, hogy tényleg évekig mozogtam a köreikben. Ugyanakkor, töprengtem, a magyar nem használ különböző nemű névmásokat, a Fivérek pedig valami egyezmény miatt magyarul beszéltek, ha a közelben voltam.

Verdi továbbra is a fejét rázta, majd folytatta:

– És semmiképpen sem... Keresztapa. Mondtam, hogy verd ki a fejedből ezt az analógiát. Mi egy magasabb célt szolgálunk. Szentesítetlen eszközökkel, de ettől függetlenül nemes cél.

Megrázta a fejét.

– És a Bastone, csak hogy tudd, nem szicíliai – tette hozzá ingerülten. – Pugliese. Ráragadt, hogy Taccaru. Kegyetlen volt, de követett el hibákat. Hát itt kell folytatnia, ebben a szarfészekben. Szóval a minimum, hogy tisztelettel tekintesz rá, ha már itt vagy, és nem hibázol többé.

Ezzel sarkon fordult és ott hagyott a szobában.

Az órák, a fűszerszag, a gondolataim és a frissen kapott varázslatos képességeim társaságában.

*

Tulajdonképpen Verdi nem sértődött meg, de tudta, hogy szükségem lesz a magányra és egy kis időre, hogy elkészüljek. Nem kellett kimondania, tudtam: elvárja, hogy én intézzem el azokat, akik keresztezték az utamat. Én voltam meggondolatlan és figyelmetlen, hát én hozom helyre.

Felugrottam a „rekreációs” emeletre, vettem egy zuhanyt, átöltöztem, beszéltem Rab Lacival, aki közben azt az utasítást kapta Verditől, hogy adjon nekem felszerelést.

Csalódnom kellett, mindössze egy viszonylag egyszerű fekete ruhát, két kést és egy pár bőrkesztyűt kaptam, mintha ez egyfajta üzenet lenne: a feladat egyértelmű, végezd el úgy, ahogy a profik.

Ami azt illeti, életemben először éreztem, hogy menni fog. Nem ebben a helyzetben, mert a feladat szintén új volt. De eddig bármibe fogtam bele korábban, bennem volt a szorongás, hogy talán nem vagyok alkalmas rá.

A Verditől átöröklött hatalom viszont megváltoztatta a világról alkotott szemléletemet. Bármi, amit eddig kihívásnak hittem, most tudtam, hogy gyerekjáték.

Ez a büszkeség, ahogy az lenni szokott, végül majdnem a vesztemet okozta.

Mivel a képességeim között, akárhogy koncentráltam, nem fedeztem fel telepatikus képességeket (bár egyfajta megézés mindig fellobbant bennem, ha döntésekről volt szó), mindenképpen konzultálnom kellett Verdivel, hogyan tovább.

Amikor beléptem hozzá, láttam, hogy nincs egyedül: ott volt Verdi két ikertestvére, Rossini és Morricone is (ciki, de nálam eltartott egy ideig, míg leesett, hogy nem ez az igazi nevük, igaz, nem ez volt az egyetlen hülyeségem az évek során).

– Szóval most már grande vagy, mi? – kérdezte Rossini. – Mindig is tudtam, hogy nem semmi gyerek ez a Cseles.

Morricone nem osztozott a lelkesedésben, csak átnyújtott egy borítékot.

– Itt látták őket. És itt is találod meg őket.

Ennyit mondott.

Bólintottam, és a rám szegeződő tekintetekből azt matekoztam ki, hogy talán nem kellene tovább tükölnöm.

Hát elkészöntem, és indultam a dolgomra.

*

Persze, feltehettem volna magamban a kérdést, hogy mi is történik itt valójában, mi van a táskában, amit valami patikustól kellett elrabolnom, és amit végül erőszakkal szedett el tőlem néhány véletlenszerűen arra tévedő huligán... Feltehettem volna magamban a kérdést, és akkor nem kerültem volna ebbe az egész átbaszósdíba, de minden csibész megfizeti a tanulópénzt előbb-utóbb. Jobb fiatalon, mint később.

Hogy életemben hányszor raboltam ki embereket olyan okokból, amit magam sem értettem, azt nem tudtam már megszámolni, de ez volt az első, hogy valami véresen erőszakosat cselekedjek. Valószínűleg gyilkosságot.

Jó ég, töprengtem. Csak így bele a lecsóba.

Rémlett gyermekkoromból, hogy sokszor verekedtem, és hogy az emberi életet képtelen voltam értékelni. Ez azért megváltozott abban az időben, amikor iskolába járhattam, és sokat olvastam.

Szóval a feladat kezdett kényelmetlenné válni, annak ellenére is, hogy a Bastonétól eredő képesség úgy égett bennem, mint gőzmozdonyban a szén, és annak ellenére is, hogy végre teljes jogú tagja lehettem a családnak.

Szédületet is hozott ez az érzés, meggondolatlanságot. Az agyamban pörögtek a gondolatok. Ez a valami tényleg vér útján átadható? Mi történne, ha csak úgy felválnám a Fivéreket? Eretnek gondolat, de lehetőségek ezrei nyíltak meg előttem. Ha a hatalom adott, mi a terve a Bastone szervezetének? Mi lehet a célja? Gyanítottam, hogy ezek olyan kérdések, amelyekre csak évek múlva kaphatok választ, így ki is vertem őket a fejből.

Koncentrálnom kellett.

Megkaptam a címet, végül ráállt az agyam a célra, és valamiért aztán el sem tudtam engedni ezt a gondolatot.

Még arra sem vettem a fáradságot, hogy ellenőrizzem, követ-e valaki.

Végül megtaláltam őket: egy rég nem használt vegyesbolt raktárához érkeztem. Két figurát felismertem: ott cigarettáztak és nevetgéltek. Ők voltak azok, akik helyben hagytak. Egészen biztosan ők voltak.

Körülnéztem. Viszonylag lerobbant környék. Régóta nem laknak itt normális emberek.

Elkapom őket, gondoltam megrészegülten. Elkapom a nyomorultakat.

Alig bírtam türtőztetni magamat. De meg kellett várnom, míg bemennek a raktárba, és ez a várakozás valamiért kínzó fájdalommal erősödött. A hatalom miatt, jöttem rá később, ekkor még veszedelmes és irányíthatatlan löket volt.

Gondolatban kapkodtam, de fizikailag csak toporzékoltam az egyik fa mögött.

Egészen katartikus élmény volt, amikor végre beléptek a raktárba.

Hát így ért véget.

Odamentem. Berúgtam az ajtót. Ott állt az összes rohadék. Öten.

Tele voltam erővel, és végre motivált is voltam, hogy szétszabjam az arcukat. Készen álltam, hogy bosszút álljak.

Jaj, ember. Hogy is van az az elcsépelet mondas? Ne ránts kést, ha lövöldözés lesz?

Na igen. Ne ránts kést, ha lövöldözés lesz.

*

Fehér fénnel tértem vissza, mintha spirituális jelentősége lenne a feltámadásnak.

Feltámadás, gondoltam, más nem is lehet, elvégre szarrá lóttak. Az első, amit megláttam, miután eloszlott a vakító fény, egy gördeszka kereke volt.

Valaki pedig fogta a kezemet. Éppen feltöltődtem életerővel.

A baseball-sapkás srác hajolt fölém. A látásom fokozatosan tisztult.

Végül rá kellett döbbernem, hogy a rejtélyes alak, aki követett, egy lány volt. Nagyjából egy idősnek tűnt velem.

Elengedett és én ismét elgyengültem, visszahanyatlott a fejem.

Figyeltem a lány mozdulatait. Lehajolt, kivett valamit a táskájából. Felismertem a táskát, ezt rabolták el tőlem, és ezt kellett volna a Fivérekhez eljuttatnom.

Zavaros volt minden. Annyit vettem ki az egészből, hogy valamiféle orvosi szerek, vagy talán drogok heverték a táskában, és abból rakott össze valamit a lány, amit végül magába lótt egy túvel.

És bár az emlékeim zavarosak, egészen biztos vagyok benne, hogy a szeme ekkor sötétbarnából világoskékévé változott.

– Most már látod – szólalt meg. Olaszul beszélt. Déli akcentussal, u-ra végződő szavakkal. Felét meg sem értettem, de azért a lényegét kivettem. – Veszélyes a képességgel játszodozni. Nem tudod még irányítani. Kellett ez a lecke.

Ismét megérintett, és éreztem, hogy az erő visszatér belém. Aztán el is engedett, és minden ismét halottnak tűnt.

– Rá lehet kapni. Szerintem nagyon is érted már. Korlátlan erő, örök fiatalság.

Ránéztem. Azonnal megértettem mindent. A hatalom nem adott: a Bastone állítja elő a lopott anyagokból.

– Davvero – motyogtam. – Igaz.

– Ha azt mondanám – folytatta a lány, – hogy éppen annyira szükséged van rám, mint nekem rád, elhinnéd?

– Igen – nyögtem.

– Szóval megtanultad a leckét. A kezemben vagy. Bármit csinálsz, bárhová mész, a hatalmamban vagy. Ezt is megértetted?

– Igen.

– Mindenkinek esztelenül a veszélybe kellene rohannia egyszer az életben, hogy jól megtanulja ezt a leckét. Nekem ez

a filozófiám. Soha nem lehetsz hős. Csakis egy szolga. Családtag, de nálam sohasem több.

A vérre gondoltam, aztán a feladataimra. Hozzak el dolgokat, vigyem el a Fivéreknek. Ők továbbadják annak, aki tud velük mit kezdeni, és így jutalmazza őket. Ideiglenesen. Mindenki tőle függ. Egy család.

Erőtlenül felemeltem a fejem.

– Bastone – motyogtam. – Honnan van a képességed?

– Hosszú történet – mondta. – Megtudsz mindent idővel. Megtudod, miért kell utánpótlás bizonyos szerekből. Hogy miért van szükség a szervezetre, a családra. És főleg, miért van szükség rád.

Ettől, mintha csak megérintett volna, feltöltődtem étellel.

– Bastone – suttogtam. – Tényleg magasabb célt szolgálunk?

– Azt hiszem, a család túlélése kezdetben elég jó cél – mondta. Aztán hozzátette: – De igen, vannak még dolgok, amelyekkel csak mi tudunk elbánni. A hatalom... meglátod. Nem egyszerű, amibe belefogtunk.

Aztán megint a hanyatlást éreztem: a testem feladni készült. A Bastone felállt, felpattintotta a gördeszkáját, átdobta a táskát a vállán.

– Kapard fel magad, és takaríts fel! – mondta. – A fiaim... még sok mindenre meg kell, hogy tanítsanak. Estére legyél kész.

És ott hagyott a vérben, a Bastone, a talán kortalan, de a hatalomtól örök fiatal Bastone, aki megérintett, és akármilyen helyzetben is voltam, akármilyen legyőzöttséget éreztem a testemben és a szellememben, most már tudtam, hogy közjük tartozom.

A család legifjabb tagja, én, az ostoba, ostoba Cseles.

[2011. augusztus. Eredeti megjelenés: 2011. október, LFG.hu (Mágia-maffia pályázat közönségdíj)]

Lánchídváros

Ez a tizennyolcadik napom az ARI nélkül, de leszámítva a trollokat, egészen jól viselem.

A Brigi nevet megtarthattam, a custom is megvan, szóval az utcán még felismernek, akiknek hagyom, de egyébként minden másról le vagyok dobva. Ami a legrosszabb, hogy Lánchídvárost is teljesen elzárták előlem, a bejutási pontok helyét pedig nem tudom feloldani.

Ez például délelőtt történt. A hídon támasztottam a korlátot, néztem a Parlamentet, amikor odajött hozzám egy srác, és elkezdett beszélni arról, hogy segítek neki megtalálni egy zsiráfot, mert egy platina hiányzik neki az állatgyűjteményéből, és szerinte valahol a közelben kell lennie. Aztán megakadt, egyenesen a szemembe nézett, egy kicsit elidőzött, és azt mondta:

– Azta! Te nem is vagy itt bent.

Elfordítottam a tekintetemet.

Nem kellett volna felhívnia erre a figyelmemet. Ma már kezdtem rendben lenni a dolgaimmal, persze valami mindig emlékeztet a helyzetemre. Mindig. Ez így eléggé betett ma.

A srác egy percig még bólogatott mellettem, majd vállat vont, és ott hagyott. Egyszerűen nem voltam többé érdekes.

Annyira más itt kint. Már kezdtem belejönni, ez a srác meg persze emlékeztetett az *én* platináimra is. Egyszerűen kitörölték őket. A teljes profilomnak annyi. A legalapvetőbb civil szintre kerültem. Nyolcéves korom óta nem voltam ezen a szinten. Most veszem csak észre, mennyire nehéz így élni a városban. Elkezdnek feltűnni azok a dolgok, amelyeket természetesnek vettem, és még a legkisebb hülyeségek is zavarnak.

Ha mondjuk korábban valami hibbant csöves mellettem magyarázott a metrón, egyszerűen csak rányitottam egy böngészőt vagy egy videót, de most még ezt sem tudom. Zenét se tudok hallgatni, csak valamilyen eszközzel. Castolnom kell mindent, és azt csak otthon lehet, meg a suliban.

A többiekkel nem tudok rendesen beszélgetni. Egymásra néznek, és egyből levágom, hogy abban a pillanatban nyitnak egy zárt groupot, és rólam beszélnek, amikor észreveszik, hogy nem értek valamit. Nem tudok azonnal utánanézni semminek. Még csak a személyiségjátékot sem lehet megcsinálni rajtuk, hogy lássam, hogyan kellene reagálnom. És kiröhögnek. Nem hangosan. Én csak annyit látok, hogy néznek rám, majd egymásra, majd megint rám, bámulnak, és csak vigyorognak. Az is lehet, hogy rám raknak egy filtert. Lehet, hogy bociszemű boci vagyok a szemükben.

Annyira hülyeség. Annyira nem fair.

De nem érdekel.

Kezdek belejönni. Sétálok a séták kedvéért. Olvasok az olvasás kedvéért. Le akarom nyugtatni magam.

Lassan már nem érdekelnek az eredményeim, meg az sem, hogy mit gondolnak rólam. Írogatok, tervezgetek.

Vissza fogok találni Lánchídvárosba.

De tényleg nem azért, hogy feloldjam a dolgaimat, azokat a hülyeségeket, amiknek nincs is értelme. Az már tényleg nem érdekel.

Valahogy meg kell oldanom.

Vissza kell mennem az apámért.

* * *

Mondom, mi a helyzet.

Itt állok az Oktatási Hivatal ajtaja előtt, egy *nyomtatott* papírral a kezemben, hogy a kérvényemet elutasították. Nyilvánvaló volt, de meg kellett próbálnom.

Anyám nem ért engem. Sose értett. Amióta elvált apámtól, neki is egyértelművé vált, hogy nem vagyok egy anyás típus.

Az a szar, hogy hülye lázadó kamasz lettem, és mindent elcsesztem. Mindent. Most meg bánom. Apám miatt. Mindegy.

Kimegyek a Lánchídhhoz. Itt történt. Végigjárom a lépéseket, próbálok emlékezni az egészre. Néztük az eget, néztük a repülőket.

– Még mindig offline?

Megfordulok.

A tegnapi srác az.

A szememet forgatom. Már ránézni is fárasztó.

– Hagyjál már. Nem láttam a hülye állataidat.

– Oké. Nem azért kérdezem. Csak hogy esetleg... kell segítség?

Ilyenkor persze nem tudok belőni egy zenét, vagy húzni egy útvonalat a legközelebbi buszhoz. A francba.

Megnézem magamnak a fiút. Velem egyidős lehet. Talán fiatalabb, nem tudom. Magasabb, vékony, nagy piros pólóban.

– Nagy segítség lenne, ha nem csesztetnél – mondom.

– Figyelj... – A fiú előkap egy jégcigit, és mélyen beleszív. – Tudom, hogy semmi közöm hozzá, de látom, hogy fel akarsz csatlakozni. Azért kérdezem, hogy segíthetek-e.

– Előbb adj egy slukkot.

A srác megakad. Kifújja a deres mentolfelhőt, majd vonakodva átnyújtja.

Fémes az érintése, pedig műanyag szar. Hideg. Hogy utálok ezeket.

Fogom, és átlendítem a karom a korláton.

Zsebre teszem a kezem, és nézem a srácot, pillanatnyi pánikban néz a folyómederbe, majd rám, majd vissza, majd megint rám.

Most aztán beszart. Fogalma sincs, mit csináljon. Hülyegyerek.

– Én azt egy hete vettem – mondja aztán.

– Aha.

Összevonja a szemöldökét, de egész jól viseli. Érdekes.

– Te direkt vagy ilyen geci? – kérdezi aztán.

– Aha.

– Kitalálom: kirúgtak. Le vagy nullázva, mi?

– Semmi közöd hozzá.

– Nincs, ja – mondja a srác. – Épp felajánlottam a segítségemet, te meg itt szórakozol velem. Deviáns vagy. Cé?

Lesütöm a szemem. Nézem a járdát.

– Dé.

– Hallod.

– Ja.

Másodpercek telnek el.

– Megnyugtathatna, ha azt mondanám, hogy engem már négyszer csaptak ki? – szólal meg végül.

Felkapom a fejem.

– Hagyjál már békén! Mit akarsz itt hülyíteni? Nincs jobb dolgod?

– Nem, komolyan beszélek. Van visszaút. Te tényleg ekkora kezdő vagy?

Nézem a srácot, komolyan beszél-e. Képtelenség.

– Aha. Hihető vagy.

Felemeli a kezét.

– Jó. Kész. Nem akarsz barátkozni. Értem.

Átnéz a korláton.

– Vízet látok – mondja. – Az tényleg ott van?

Lenézek.

– Aha. Egy kevés.

– A francba. Hát jó. Ezt buktam.

Megfordul, hogy lelépjen.

– Várj – mondom.

Visszanéz rám.

Nem tudok mit mondani. Nem vagyok jó ilyen helyzetekben. És igaza van, nem akarok barátkozni. Csak hát ezzel a viselkedéssel jutottam ide, ahol vagyok. Szóval... érted.

– Nem buktad – mondom.

Előveszem a zsebemből a cigijét.

A srác tétován nézi.

– De hát láttam leesni.

– Annyi mindent látsz, ami nincs ott.

Átnyújtom neki. Elveszi. Nézi üres tekintettel.

– Basszus – mondja.

– Ja.

* * *

Szóval végül ő hív meg egy shake-re.

Beszélgetünk egy órája a parton. Nem mondja meg az igazi nevét. Szólítsam Hangyának.

Oké.

– És mégis mit jelent az, hogy kijátszod a rendszert? –
kérdzem. – Feltöröd?

– Hát az illegális lenne.

– Nem mondom.

– Eszközöm sincs. Minek nézel engem?

– Egy nagy kamufeednek.

Hangya legyint.

– Az. Figyelj, tök egyszerű. De minek akarnál visszamenni?
Ennyire nem lehetsz ráfüggve a progressedre...

– Te beszélsz?

– Na ja. Figyelj. Figyelj, lekapcsolom. Igazad van. Csak
amíg beszélgetünk.

Hangya egy pillanatra üres tekintettel bámul rám. Eszembe
jut, hogyan bomlottak le Budapest kiterjesztett részei, amikor

megkaptam a bant, ahogy sorban zárolták az összes használható dolgot, ahogy eltűntek a plusz növények az utcákról, eltűnt a gyönyörű Duna, a léghajók, az ég is kifakult. Eltűntek a fiktív zónák, eltűnt Lánchídváros, és maradt a Lánchíd meg a város.

Ott maradtam a valósággal.

Hangya most megint engem néz, igazán.

– Még soha egy lány kedvéért sem léptem ki – mondja halkán.

– Akkora hülye vagy. Mondd meg inkább, mit kell csinálnom, aztán hadd menjek a francba.

Hangya a fejét ingatja.

– Előbb áruld el, miért.

– Mit miért?

– Hogy miért akarsz belépni.

Összeszorítom a szám.

– Mármint – mondja Hangya –, igazából az ember kihúzza casttal a sulis végéig. Hányadikba jársz? Tizenegy?

– Öt évre bannoltak.

– De jogszabály szerint tizennyolc éves korodban visszakapod a lényegi progresseket. Figyelj, ez egy jó lecke. Egy kicsit lazíthatsz, tudod...

– Ezt te nem érted. Nekem az egyik... az egyik játék kell.

Néz rám értetlenül.

– Főleg – mondja aztán. – Komolyan emiatt feszülsz itt?
Nem is értem. Tölts le egy PS-t, ha annyira...

– Mindegy. Mindegy. Figyelj, én megyek, ha nem akarsz elmondani, nem kell segíteni. Megoldom.

Próbálok leplezni, hogy mindjárt elsírom magam.

Rohadjon meg.

Egy ideig csendben vagyunk.

– Jó. Jó, bocs, csak... ha ennyire fontos a hülye játékod, segítek, jó? Figyelj.

Ránézek.

– Nem csak egy játékról van szó, mi?

Próbálok felidézni apám arcát, a mosolyát. „*Mit kell csinálni?*” – kérdezte valahol, valamikor – „*Mi ez? Ez mit csinál?*” Én meg csak kínomban röhögtem rajta, meg idegeskedtem, és ez... ennek már...

A fejemet rázom.

– Értem. Semmi közöm hozzá – mondja. – Segítek. Oké?
Lenne ezer jobb dolgom is, de tudom. Értem. Segítek.

– Jó. Mit kell tennem?

* * *

Kinyitom a könyvet.

Papírból van.

Másabb így. Lelassítja a gondolkodásomat. Áll az idő. A kiterjesztett valóság természetszerűen, ösztönösen jön létre. Eleinte kétkedő vagyok, nem hiszek benne. Nem hiszem el, hogy ha sárkányt akarok az égre, csak... csak...

Képzelnem kell.

Nincs szükség arra, hogy az ARI kivetítsen nekem egyet. Eleve bennem van. Az agyam, a képzelőerőm.

Apám szavai ezek, legalábbis egykor azok voltak. Annyira maradi volt, annyira hitt abban, hogy a valóság szép, a valóság gyönyörű.

Megörököltem az összes könyvét, de egyiket sem olvastam. Azokat sem, amiket ő írt.

Lányomnak, Brigittának.

Lapozok. A hideg kiráz az élménytől. Apám a papíron beszél hozzám.

Becsukom a könyvet.

Miért nem elég ez nekem?

Látnom kell, látnom kell még egyszer. Úgy ment el, hogy nem tudom még csak felidézni sem a mosolyát. Úgy halt meg, hogy neki egy percnyi szeretetre sem szántam időt. A vége felé biztosan nem.

Csak... csak egyszer, akkor is ő nyitott felém.

A könyvek nehezek. Nagyon.

Az utóbbi napokban viszont egyre többet olvastam, bár nem azokat a könyveket, amelyeket kellene. Ha vissza akarok térni Lánchídvárosba, össze kell szednem magam.

* * *

Hangya velem szemben ül, és a vizsgaanyagot kérdezi ki. Egy kávézóban ülünk, forró csoki van előttünk.

Kifakadok.

– Miért nem tudsz te valami hacker lenni, vagy mit tudom én!

Hangya felröhög.

Kijátszani a rendszert.

Na persze.

Elmondta, hogy *egyszerű, figyelj. Le kell tenned a vizsgát. Be kell jelentkezni, el kell menni, és le kell tenni. De itt jön a csavar. Az ARI-t minden vizsga előtt frissítik az új évre, az eredmények után pedig aktiválják a megfelelő szintet.*

Na most: évet kell buknom. Van egy bug, miszerint ha bejelentkezek az előző évi vizsgámra, a progress és az összes mentés visszaáll az akkori állapotra. Mindegy, hogy bannolva vagyok. És ez nekem teljesen jó. Csak ahhoz, hogy ténylegesen aktiváljuk a mentéseimet, le is kell tennem a vizsgát. Sikeresen.

Ekkor a rendszer felül fogja írni a bant. Felül fogja írni, hogy ki vagyok csapva.

Egy gond van: ARI-segítség nélkül kell vizsgáznom. Aktiválják ugyan, de a legtöbb dolog le lesz tiltva. Nincs számológép, nincs szempillantásra lenyitható kereső.

A bölcsészet lesz a legdurvább. A szubjektív modul. Ebben van a művészettörténet, irodalom, zene, film, képregény, videojáték, minden szar. Szintézis. Vélemény. Kifejtős. És ezt... Ezt egy ember előtt kell csinálni.

A többit lenyomom a tesztcaston, de a bölcsészet... ott lesz egy tanár.

– Szedd össze magad, Brigi – mondja. – Hol tartottunk?

– Narratív forradalom az interaktív művészetekben. Lara Croft karakterfejlődése 1997 és 2024 között. Rettenet. Apám szórakozott ezekkel még, én már... nem tudom, akkor inkább olvasok. Nem? Te próbáltad a 2013-as Tomb Raidert? Úristen, de hülyeség.

– Ezek... figyelj, ezek csak az alapok, ezeket nem kérdezik. Arra kell rámutatnod, hogyan válik el az autonóm karakter és a szurrogátum, játékos és karakter viszonya, interakció mint narratív eszköz.

– Oké, mi a másik tétel?

– Hiperrealizmus a magyar irodalomban és akcióművészetben. David Foster Wallace hatása a 2020-asokra. Olvastad?

– Mit?

Hangya sóhajt.

– Te tényleg ennyire vissza akarsz logolni? Mármint én nem tudom, az én agyam már teljesen ráállt a tanulásra, simán levizsgálom hetente, ha kell, de te... nem is tudom. Szerintem hosszú utad lesz ezzel. Megéri?

A könyvekre gondolok, apámra.

– Meg – mondom. – Megéri.

* * *

A szoba egyszerű, fehér, kicsi.

A vizsgáztató kopasz, öreg nő. Egy fülbevalója van, meg cast-szemüvege. A hideg ráz ki tőle.

Tableten dolgozik. Annyira fura.

– Évet ismétlünk? – dudorássza.

– Az a cél.

A nő bólint. A tableten pötyög. Gyerekkorom óta nem láttam ilyet. A nő viszont teljesen természetesen kezeli.

Rám néz a szemüvege fölött.

– Tudom ám, mi a helyzet. Ki akarja játszani a rendszert.

Szó szerint.

– Nem tudom, miről beszél – mondom.

– A minisztérium elköltött negyvenmillió uncsit a rendszerre, de nincs egy ember, aki kijavítaná a loophole-t.

– Értem – mondom. – Erről... erről nem tudok semmit.

– Khm. Pörgessen.

Az ARI-m aktiválódik, megjelenik az asztalomon egy szerencsekerék. Ha eddig nem ugrott ki a szívem a helyéről, most aztán teljesen szét vagyok csapva.

Újra látok.

Basszus, újra látok.

Remegő kézzel nyúlok oda, megpörgetem.

7-es tétel.

A kerék eltűnik.

Megint úgy érzem, magamra hagytak. De arra kell gondolnom, hogy megéri.

Megéri.

– Költészet – mondja a nő. – Magyar, ráadásul. Rendkívüli. Nyitok egy lapot. Az első...

Az ARI ismét aktív.

Megjelenik előttem a menü, a legszélső név: KEMÉNY ISTVÁN.

Oké.

Újabb nevek egymás mellett.

TÓTH KRISZTINA | BORBÉLY SZILÁRD | VAIHINGER
KIRA | PARTI NAGY LAJOS | W. FEKETE | SZABÓ T. ANNA
| TORDAI AALIYAH

És így tovább, majdhogynem 180 fokban körülöttem. Egyiket sem ismerem. A frász kerülget.

– Válasszon hármat – mondja a nő.

Idegesen pillantok egyik névről a másikra.

Véletlenszerűen lenyitok hármat, azok alatt megjelennek a versek, a többi név viszont eltűnik. Visszavonhatatlan választás. Remek.

– Olvassa fel hangosan az elsőt, aztán kérdezek.

Legalább fél percig megszólalni sem tudok.

* * *

Hangya a Duna partján áll, nézi a naplementét. A szürke harmincemeletesek a távolban kísérteties sziluettként sötétlenek, az üresen kongó, félbehagyott városnegyed emlékeit őrzik.

Olyan egy elcseszett hely ez a város. Tíz éve négymillió ember nyüzsgött itt, most alig kettő.

Innen látni a Konzervatív Közösség elzárt negyedét. Nem használnak ARI-t. Boldogok. Állítólag. Nem lehet úgy bemenni hozzájuk, hogy ne kapcsolatná ki mindenkivel. A világ összes nyelvén kiírják:

USAGE OF AUGMENTED REALITY
IMPLANT/INTERFACE IS PROHIBITED FROM THIS
POINT. PLEASE REFER TO THE CONSTITUTIONAL
GUIDELINES.

Ebben a pillanatban arra gondolok, hogy bárcsak oda születtem volna. Most nem lenne ez a gond.

Nem kellene Hangya hülyesége miatt összeomlanom.

Teljesen ki vagyok akadva.

– Ezt mondd még egyszer – ütöm meg Hangya vállát.

– Sajnálom. – Megsimogatja a vállát. – Nem néztem utána.

– Mi az, hogy *hibás*? Mit akarsz ezzel mondani?

– Hát...

Akár jó eredményt küldenek a vizsgaközpontból, akár nem, a visszaállítás megtörtént. Elmentem a vizsgára, bejelentkeztem, és...

Beállt az egy évvel korábbi állapot. Inaktív, de minden helyreállt.

Csakhogy...

– Nem biztos, oké? – mondja Hangya. – Csak tavaly... tavaly jött az új verzió. Nem vettük észre. Automatikusan

konvertálták a mentéseket. Ez egyszeri folyamat. Valószínű, hogy a régi mentéseid élnek, de az új verzión nem futnak majd, vagy... nem olyan jól.

Idegesen bólogatok.

– Én elmentem erre a rohadt vizsgára, anyámmal többször összeveszttem, és azt mondod, hiába az egész? Én...

Próbálok nem sírni.

Tiszta hülyeség.

– Nem akarod mégis elmondani, mi az, ami ennyire fontos neked? – kérdezi halkán Hangya. – Talán... talán azzal pont nem lesz baj.

Nem mondok semmit.

* * *

Apám idén lenne ötvenéves. Kerek évben született.

Sosem érdekelt. Mármost ő maga, az ő élete. Éltem a sajátomat. Olyan helyeken jártam, amelyekről neki fogalma sem lehetett.

Nem akart átállni. Azt mondta, ő rendben van.

Na persze.

Ha annyira rendben volt, minek vált el anyámtól, miért hagyta, hogy ellenőrizetlenül feleméssze egy betegség? Egy olyan betegség, amit azonnal észrevesz az ember, ha jelzi az

ARI, hogy talán el kéne menni... hogy talán... el kéne menni a rohadt orvoshoz.

Csak a végén... a végén ment bele.

Akkor még nem tudtam, hogy mi a helyzet. Most már tudom.

Miattam tetette be az implantátumot.

Mondta, hogy na, most akkor megnézi velem, mi is ez az egész.

Csak a szememet forgattam. Nem volt sok kedvem hozzá. Kis hülye voltam.

Megmutatod, Brigi?

Jó. Csak egyszer, de aztán hagyjál már a francba.

Persze.

Mit nézzünk meg?

Lánchídvárost.

Az mi?

Láthatod a Dunát. Amilyen volt.

Nahát.

Játszhatunk is valamit. Azzal bejárjuk az egészséget. Össze kell gyűjteni...

Nem is tudom, miért, de végül is elmentettem a játékot. Ez az egyetlen felvétel apámról. Mármint, vannak róla képek, de nem szerettem, ha lefényképezem. Amikor elárultam neki, hogy

elmentettem az egészet, egy pillanatra dühös volt, de aztán elmosolyodott.

Semmi baj, mondta. Semmi baj.

Ott van Lánchídvárosban, ha látni akarom. Ugyanazt mondja majd, amit akkor mondott, ugyanúgy rácsodálkozik a repülőkre, a folyóra, az ugribugri állatokra, ugyanúgy nevet, ugyanazt az utat járja be újra és újra, de legalább... láthatnám megint.

Ha lementettem volna rendes tárhelyre, vagy ha nem csapatom ki magam a hisztijeimmel, hát... most nem lenne ez az egész. Bármikor előhívhatnám az emléket Lánchídváros belépési pontján.

Már ha nem lennék ebben a helyzetben, amiben most vagyok.

* * *

Végül is elmondtam Hangyának.

Nem lettünk közeli barátok. Tudom, hogy ez nem így működik. Mindannyian a saját utunkat járjuk, a saját kiterjesztett valóságunkban téblábolunk majd egy év múlva. Sőt, már a jövő héten. Nincs idő barátkozni.

Mégis... mindegy, neki elmondtam.

Megértette.

– Azt tudom, hogy a verziófrissítés érintette a kodeket, szóval a felvétel torz lehet. Ha megnyitod.

– Mármint?

– Akadozhat a hang, elcsúszik az arc, szétesik a kép... vagy csak fekete négyzeteket látsz. Leteszteltem egy zárt alrendszeren. A felvételed megvan, de... nem biztos, hogy szép látvány.

A vizsgám sikerült, az ARI-t újra aktiválták.

Hangya segített lefuttatni néhány diagnosztikát, és nagyon sok hibát találtunk. Tesztelgettem a funkciókat, a sima dolgok működnek, tudok böngészni, zenét hallgatni, új játékot indítani bárhol, hozzáférésem van Lánchídvároshoz, Fénycitadellához, a Plázákhoz, még az elhagyott negyedek is megtelnek étellel.

Félek.

Most, hogy összejött, jobban félek, mint valaha.

Elképzelem, hogy újra látom apámat, belépek, lementem gyorsan mindenhová, hogy meglegyen.

Napok óta ezen tűnődöm.

Egy hibás emlék.

Mi történik majd?

Elbúcsúzom Hangyától, megköszönöm neki.

– Innen ez már az én döntésem – mondom.

– Eddig is az volt – von vállat Hangya.

Egyedül maradok. Nem érzek kötődést. Nem ismertem meg annyira jól, hogy hiányozzon.

Csak én vagyok.

Én.

Ahogy elkezdtem.

Egyedül, egy emléikkel.

Hogy is volt ez az egész?

* * *

Egymás mellett sétáltunk a hídon. Apám és én.

Szokás szerint nem figyeltem rá. Könyvekből meg filmekből idézett. Hasonlítgatta az élményt a régi videojátékokhoz.

Érdekes, érdekes.

Ja.

Teljesen olyan, mintha *tényleg* ott lenne. De teljesen.

Jól van már, na, szóval vannak ezek a körök, és ha megérinted őket...

És a repülők?

Azokkal most ne foglalkozz.

Kioktattam a dolgokról, ennyire telt. Nem érdekelt, tetszik-e neki, vagy mi van, csak végig akartam szaladni a

gyűjtögetnivalókon, hogy meglegyen a 100%. Ketten gyorsabb, ugye. Könnyű platina.

De azért csak mondta a magáét.

Amikor még én voltam ennyi idős, ezek az állatok éltek. Mármost, tényleg volt elefánt.

Mi? Most ez mindegy, erre gyere, ne nézelődj annyit.

Brigi.

Mi van?

Igazad volt. Lánchídváros tényleg szép. Örülök, hogy jól érzed magad itt.

Oké. Mehetünk tovább?

* * *

Lánchídváros belépési pontjánál lehet elérni ezt a mentést.

Ezt az emléket.

Itt állok. Indíthatom. Ha akarom. Ha tényleg akarom.

Ott lehetek.

Ha most elindítom, újra átélhetem azt a napot. Csak hibásan. Ott áll majd az apám, apám kísértete, arca kockákra esik szét, végtagjai átlebegnek a Lánchíd pilléreire, kinyújtózik, tükröződik, áttetszővé válik. Hangja fémes csúszkálásra fog emlékeztetni.

Tudom, mert próbáltam más mentésekkel. Ezzel még nem. Nem volt mindegyik hibás, szerencsére, de nem tudhatom, mi vár rám.

Apám rendesen, vagy apám betegen, torzan.

Akarom én ezt?

Hiszen most tisztán látom, anélkül hogy rásegítene az ARI, *elképelem*, ahogy ő képzelt el világokat és töltött meg könyveket azzal a képzelettel. Könyveket, amik ott állnak olvasatlanul.

És őrzik az apámat, talán igazibbat is egy körbejárható, háromdimenziós kísértetnél, ami csak egy pillanatnyi énjét mutatja.

Rámozdulok a mentésadatbázisra.

EZ A MENTÉS NEM KOMPATIBILIS AZ ÚJ VERZIÓVAL.

HIBÁK JELENTKEZHETNEK.

BETÖLT | MÉGSEM | TÖRÖL

Apám nem akarná ezt. Hogy így emlékezek rá.

Nézem Lánchídvárost.

Fura egy hely. Fontos nekem, mert itt volt apámmal az utolsó igazi közös programunk. Fontos, pedig még csak nem is igazi.

Próbálom felidézni, mi mindent csináltunk még együtt, miről beszélgettünk, de csak az jut eszembe, hogy bármit is mondott, mindig nyitva volt előttem valami más, nem figyeltem rá, nem érdekelt.

Ja, hát. Akkor miért is mondom, hogy fontos nekem?

Talán tényleg törölnöm kellene a mentést. Esetleg csak megnézni, belenézni egy másodpercre. Aztán ha olyan, kitörölni végleg.

Ő is ezt akarná. Nem egy torz glitchként élni az emlékeimben.

Azt akarná, hogy olvassam a könyveit, hogy emlékezzek arra, ki volt ő igazán.

Ezt kellene tennem. Azt hiszem.

Végül belejöttem az olvasásba is. Mi jobb dolgom lenne? Időnként kikapcsolhatnám magam, és csak úgy...

* * *

Jelzés az ARI-tól.

Észlelte a Lánchídváros-mentéseim tartalmi részét. Ezek szerint 76% van meg a rágcsálókból. Körülnézek.

Egy mókus ül a korláton. Megérintem. Eltűnik.

Kapok információt az állatról, de be is zárom azonnal.

78%

Tulajdonképpen nincs is sok hátra egy újabb platináig.
Hát jó.
Ezeket még összegyűjtöm.

[2017. február. Eredeti megjelenés: 2050 antológia, Móra, 2018.]

Persona non grata

Nos, tulajdonképpen azért indultam el aznap reggel a szerkesztőségbe, mert a kéziratomra azt mondták, hogy logikátlan, redundáns, túlírt, meg modoros, és így tovább, noha nem igazán értettem, mire gondolt a tisztelt szerkesztő abban a felettébb hosszás levelében, szóval arra gondoltam, hogy ezért elmegyek a szerkesztőségbe, és majd ott megbeszéljük a dolgot.

A kalapomat feltettem a fejemre, és el is mentem a szerkesztőségbe. Dühösen mérgelődtem, mert azt mondták, hogy túlírtat írok, pedig egészen gyorsan a lényegre térek mindig. Senkit sem fogok például most azzal untatni, hogy hogyan indultam el ab ovo, hogyan fogtam meg a kilincset, hogyan nyitottam ki nyikorogva az ajtót, hogyan lopakodtam el settenkedve a magazinokat áruló újságos előtt, és hogy jószerivel jóformán nem is feltétlenül gyorsan lépkedve mentem, hanem csak úgy lassacskán, mert az idő csodálatosan szép volt azon a bizonyos szent konkrét napon.

Hát ökölbe szorított kézzel bezörgettem, aztán meg becsöngettem, mert a zörgetésre senki sem felelt, se nem válaszolt. Aztán meg végül is beengedtek.

A szerkesztő meghökkenve meglepődött, hogy én emiatt szándékosan hozzá bementem.

– Nézze uram, szerintem ezen nincs mit megbeszélni – mondta, ki nem mutatott fölényességgel. – Leírtam mindent, hogy miért tartom gyengének a prózáját.

– Van itt valami, amit nem ért – válaszoltam misztikusan rejtélyeskedve. – Hogy én direkt szándékosan írok így.

Hosszasan rám nézett, és azt kérdezte vissza:

– *Direkt szándékosan?*

Legörbült a szája, amit be is harapott lágy finomsággal, mintha mindjárt elsírná magát szomorúan, és diadalmasan arra gondoltam, hogy na, most aztán jól megleptem fondorlatosan.

– Igen! – mondtam a priori. – Kérem, üljünk le, és elemezzük, mit miért írtam, és akkor felvilágosodik majd, hogy mégiscsak egy mestermű.

A szerkesztő a szemét forgatta, aztán sóhajtott, és konvencionálisan rábólintott a dologra. Feltette az okulárját, és elővette az előre megfontolt szándékkal kinyomtatott kéziratomat, majd leült és feltette a szemüvegét a szemére.

Helyet foglaltam jómagam is vele szemben, leülve az asztalhoz a székre.

– Hát kezdjük ott, hogy nagyjából minden második szavát ki lehetne húzni – mondta a vállát egykedvűen vonogatva. – Hogy a legegyszerűbb példát nézzük: *kiáltotta hangosan*.

Miért kell oda, hogy hangosan? Úgy értem, lehet halkán kiáltani?

– Hogy ne lehetne! – csattantam fel hangosan. – Ezt azért kell így írni, hogy nyomatékosítsam a kiáltás hangerejét, s így művészi drámai jelentőséget kölcsönöznek a jelenetnek.

Kicsit erre meg is ingattam a fejem oldalirányosan, nemlegesén, mert ezzel a velem szemben ülő individuum csak magát minősítette, még ilyen egyszerű dolgot sem ért meg, mint a nyomatékosítás. Egyáltalán minek alkalmaznak ilyen embereket irodalmi szerkesztőnek, ha nem is értenek az irodalomhoz?

Egye fene, hát tovább játszottam kicsinyes szőrszálhasogatását.

Ő meg csak sóhajtott, kifújva a levegőt, és tovább lapozott.

– A másik gondom az volt, hogy sok idegen szót használ – mormogta de facto. – Ráadásul több helyen rosszul. Az olvasók ehhez nincsenek hozzászokva.

– Már elnézést kérek, Mester, de aki könyvet vesz a kezébe, annak per se a szókincse egy ilyen irodalmi műhöz.

Úgy tűnt nekem, hogy nem értette, és persze fel se fogta. Azért csak folytatta:

– A másik ilyen gond ezek a zavaros utalások... Dos Passos, Rilke, Schaf... Schafenberger...

– Schäfenberger – javítottam ki. – Gyanítom, mindenki ismeri, hiszen az alapvető műveltség része. Észrevette az Agrippa-utalásokat a fejezetek elején?

A szerkesztő megingatta a fejét.

– Annyit vettem észre, hogy a történethez nem kapcsolódó mondatok tolakodnak be itt-ott a prózába. Aztán szóismétlések, egyik sor ellentmond a másiknak, elismétel dolgokat... Nem is tudom, egész érdekes is lehetne ez a kis történet, de így teljesen élvezhetetlen, ne haragudjon.

Felém mutatta az általam írt művet, tele volt írva pirossal.

– A felénél feladtam a javítást, azon is csodálkozom, addig hogy jutottam el.

Hát így állunk, gondoltam sejtelmesen vicsorogva.

Megköszörültem a torkomat, megigazgattam a zakómat, és meggyőzően közelebb hajoltam hozzá.

– Na jó, hagyjuk a mellébeszélést – kacsintottam rá titokzatosan. – Mindketten tudjuk, miről is van itt szó igazából.

Erre kicsit hátrébb húzódtam, gyanakodva méricskéltem.

– Öm... Miről is?

– Itt és most öntsünk tiszta vizet a pohárba, ne legyen több sumákolás – figyelmeztettem finom nyomatékkal. – Borítsunk fátylat a dologra, és rántsuk le a leplet arról, hogy mire is megy ki ez a játék.

Elkerekedett szemmel hallgatott, nyilván azért, mert megértette, hogy miről beszélek. Szélesen elégedett mosollyal nyugtáztam terribilis rettegését.

– Semmi baj – nyugtattam meg. – Nem fogok haragudni, amiért rosszul érzi magát emiatt. Teljesen megértem, hogy elege van az egészből, hogy annak idején elutasították, és most nem érti, miért kellene kiadni a művet, ha már az önét nem adták ki. Rendben, attól ön még nem rosszabb ember.

A szerkesztő nem szólalt meg, teljesen ledöbbsentette, mennyire rátapintottam a lényegre. Hát nem szakítottam félbe a csendjét és folytattam:

– Bizonyára meglepi, mennyire tájékozott vagyok a pszichológia tudományában. Na de nem terhelem a dedukciós módszerem részletezésével. Tudom, hogy alacsonyabb rendűnek érzi emiatt magát. Még ilyet se tudna írni soha. És ezért azt kérdi magától: ha az én mesterművetem nem adják ki, miért pont ennek az ismeretlen fickónak segítek a világhírnév felé vezető úton? Hiszen teljesen érthetetlen, amit ír!

A szerkesztő még mindig nem szólalt meg, szája kinyílt a csodálkozástól, hogy mennyire élesen látom a helyzetet. Tovább beszéltem:

– Na persze, önnek lehet, hogy érthetetlen, hiszen annyira műveletlen, hogy azokat az apró utalásokat sem érti meg. Így

nem csoda, hogy író helyett, „csak” szerkesztőként dolgozhat, de ne aggódjon, ne érezze rosszul magát! Ez egyáltalán... nem... baj. Ez egy teljesen tisztességes, felelősségteljes munka.

Barátságosan elmosolyodtam.

Végre a szerkesztő becsukta a száját, körülnézett, mintha nem tudná, kihez forduljon segítségért, aztán végül is a szemembe mondta:

– Maga tiszta elmebeteg.

– Igen, gyakran jár együtt a „zsenialitás” és az „elmebetegség” terminus, gondoljunk csak...

– Nem, nem! – szakított félbe brutálisan. – Magának komoly gondjai vannak. Abszolút nincs irodalmi jövője ezzel a hozzáállással, már ne is haragudjon. Menjen innen, és vigye a *mesterművét* is.

Azzal odadobta elém a köteg papírt.

– Hát... nem kellett volna azért kiabálni – ingattam a fejemet rosszállóan. – De hát ezzel is csak magát minősíti. Tudja, feljelenthetném becsületsértésért.

– Na rajta – fújta ki lassan a levegőt, látszólag megnyugodva. – Ha annyira művelt, tudhatná, hogy ez nem így van.

Műveltségemben semmi ilyesmit nem véltem felfedezni, így biztosra vettem, hogy blöfföl, de fair lépés volt, hisz én is csak blöfföltem.

– Jól van, oké – simogattam az asztalt beleegyezően. – Tegyük fel, hogy mondjuk beleegyezek, hogy terjedelmi okok miatt egy hangyányit megritkítom a művet, és átírom az idegen szavakat és az utalásokat, hogy a lap egyszerűbb olvasóinak se legyen nehéz olvasnia a művet. No, akkor is van még kifogása?

Rám nézett, kis híján elnevette magát.

– Még komolyan beszélni akar erről?

– Igen – néztem rá komolyan, mint aki komolyan beszélni akar még erről.

– Szóval hirtelen hajlandó lenne változtatni itt-ott?

– Hát... végül is érthető, hogy így névtelenül még el kell viselnem, hogy engedményeket tegyek. De azért próbáljunk meg kompromisszumot találni.

A szerkesztő lehajtotta a fejét, hosszan sóhajtott, majd rábólintott

– Csak hogy lássa, hogy mennyi türelmem van.

– Hallgatom a további *konstruktív* megjegyzéseit – mondtam szarkasztikus gúnyossággal.

– Oké – válaszolta szatirikus iróniával. – Beszéljünk inkább a kevésbé nyelvi szintekről, és nézzük, mi zavarhatja meg az olvasót.

– Manapság az irodalomnak nem az a lényege, hogy zavarba ejtse az olvasót?

A pillantás, amit rám lövellt céltudatos szeméből, azt sugallta, hogy hagyjam beszélni, és hát okos enged. Intettem, hogy folytassa.

– Például jó lenne, ha már a mű elején tisztázná, hogy kik a szereplők, és hogy hol is játszódik a történet... zavaró tud lenni, ha csak a sokadik oldalon derül ki valakiről, hogy valójában nő.

– Hölgyem, ezt hívják fordulatnak – oktattam ki. – Vagy csattanónak. Az olvasók azért olvasnak, hogy meghökkenjenek.

– A ködös szövegtől az olvasók nem meghökkennek, hanem összezavarodnak és elunják magukat – oktatott vissza ki a szerkesztő. – Minden olvasónak szüksége van valamiféle kapaszkodóra a történet elején.

Kezem intésével jeleztem, hogy megértettem, amit mondott. De láttam, hogy csak nem akarja elismerni, hogy úgy tökéletes minden, ahogy én írok. Azt mondtam neki, csak úgy mellékesen, felvilágosításképpen:

– Tudja, többen is érdekeltek a történetem kiadásában. Egymásra licitálnak, hogy megszerezzék a jogokat. Ugye tud erről?

– Nem tudok erről. – Rám nézett. – Akkor minek erőlködünk itt egyáltalán? Ha megtalálta a siker útját, miért nem viszi oda, ahol ennyire érdeklődnek?

Nem különösebben érdekelt a tudálékos fröcsögése, de kezdtem megkedvelni édes hangját. Szerintem kezdett ő is igazán megkedvelni engem.

– Kedves hölgyem – mondtam neki kedvesen. – Régi olvasója vagyok ennek a lapnak, és szeretném azzal támogatni, hogy a történetem tovább színesítse és öregbítse a folyóirat színvonalát.

– Úgy érti... a hírnevét?

– Hát hogyan lehetne a hírnevet színesíteni, ne butáskodjon már – nevettem fel őszintén. – Nem, igazából szerintem csak azért ódzkodik a közléstől, nehogy szégyenbe hozza a többi szerzőt.

Hátradólt.

– Megint kezdi?

– Dehogy kezdek én semmit sem – mondtam tettetett felháborodással. – Csak kicsit bosszantó, hogy mindig ilyen apró hibáskákkal jön nekem. Az ilyesmik miatt egyik

szerkesztő sem szokott ódzkodni. Mi az igazán legnagyobb baja a történetemmel, hogy nem akarja elfogadni?

A szerkesztő levette a szemüvegét, rátette az asztal lapjának tetejére.

– Őszintén? – nyalta meg a száját eleve elrendeltetéssel. – Azon felül, hogy nem érdekelt a szereplők sorsa és hogy az egész történet az alapötletet leszámítva teljesen blőd? Tudja mi tette rá az egészre a koronát?

– Érdeklődve hallgatom.

– Hogy nincs is igazi befejezése. Még erre sem volt képes. Nincs a történetnek feloldása, nincsen drámai lezárás, a sorsok csak függnék a levegőben. Így kicsit olyan, mintha akkor hagyta volna abba az írást, amikor megunta, és nem a történet végén.

A szerkesztő asztalán megcsörrent a telefon.

[2010. április 24-25.]

Alsó fiók

A fiók első írása 2012-ben, az ÚjNautilus „Meséld újra!” nevű pályázatra készült, ehhez A pelikánymadár című mesét kellett átdolgozni. Célszerű lehet talán ezt is elolvasni előtte (<http://ujnautilus.info/a-pelikanymadar>). Meglepetésemre „A negyedik” című átdolgozásom első helyezést ért el.

A negyedik

A pengék tisztítása az erdei királyok szerint a gyengeség jele. Azt mondják, a vér az igazság színe, a jog pecsétje és az adósság megfizetésének valutája. Lefordítva: viseljük becsülettel.

Aztán felhívtam a figyelmet a fertőzésekre és a szagra. Rövid tanakodás után beleegyeztek, hogy lemenjek a kaszakútba takarítani. Azt nem engedték, hogy rágyújtsak a közelében, de már nem veszem észre az ilyesmit, a fivérek szava (állításuk szerint) mindig is szent és észszerű volt.

Amíg el nem kapták őket, jut eszembe.

Hetente pucoltam ki a lyukat, az épen maradt testek nagy részét eltemettem, a többit a kutyáknak adtam, és nem sajnáltam tőlük. Tudom, hogy a fivérek módszerei az észszerűség határait feszegették, de az alapelv soha nem változik, és meggyőződésem, hogy egy nap rá fog döbbedni a világ erre az alapvető igazságra: hiába élnek egyesek gazdagon, kényelemben, ha nem figyelnek azokra, akik nem ilyen szerencsések.

Mégis rágyújtok, mélyen leszívom a füstöt, lehunyom a szemem, mielőtt bezárom az egész kócerájt. Apám régi pipája füstöt ereszt, a füst történeteket mesél. Töprengök.

Hullt ránk a szar évtizedeken, évszázadokon át, kisanyáim, mindannyian vérrel és arannyal fizettünk olyanoknak, akiknek mozdulniuk sem kellett semmiért, és mindennek tetejébe a lányaink és asszonyaink fizették a legszörnyűbb árat. Csak úgy lehet egyenlőség, ha így teszünk mi is.

Még egy test, az utolsó. A nap fényében a vér olyan, akár a nyálka, a ragasztó: tapadnak a koponyához a falevelek. A kaszák sorban hevernek az avaron.

Szinte még össze lehet rakni a lányt, hiába tépték meg a fivérek, még rajta van az a gazdag gönce. Apám szavai jutnak eszembe, hogy a nőgyűlölet a leggyalázatosabb bűn, amit férfiember elkövethet, mert nem a tettekkel kezdődik, hanem egy gondolattal, egy hamis gondolattal, egy megmerevedő szerszámmal, fiacskám, aztán csak azt veszed észre, hogy mindent gyűlölsz, ami nem te vagy. És az csakis a te hibád.

Megnyalom a számat.

Engem ez az egész nem érdekel. Hogy a fivérek azt támadták, ami a legjobban fáj a nemességnek, az nem az én dolgom. Nőket öltek halomra, a gyűlölt gazdagok leányait: legyen pótolhatatlan a veszteség és húsba hatoló a fájdalom, azoknak is, akik a kútba kerülnek, azoknak is, akik gyászolni maradnak. Így van ez rendjén.

Ások. Egész éjjel, ha kell. Bezárom a házat. Itt nekem már nincs dolgom, már nincs többé feljebbvalóm, aki az életem megmentése jogán parancsolgathat.

A füst most rossz ízű. Eloltom a pipát.

De a bosszú, imígy gondolom, a bosszú még hátravan.

Jönnek, hallom én. Aki túlélte, meg az egész bagázs. Még felgányolok ezt-azt, aztán ideje elbújni. S talán átöltözni.

Valami ünnepibe, ha már ekkora hepajt csapnak, jut eszembe. Néha kinézek, aztán látom, hogy csináltak a kútra *nagy sírhantot a holtak emlékére*. A királykisasszonynak odaadták a palotát meg azt a fecsegő tollpárnát.

Valami ünnepibe öltözni – amennyire tőlem telik: szerényen – kifizetődő. Ahogy megtámaszkodni egy fa törzsénél, az is. Aztán egy pillanatra, de csak egy pillanatra megijeszteni ezt az egyedül kószáló kisasszonykát.

Aztán mosolyogni, félszegen.

– Szegény vándorlegény vagyok. Nem akartam ijedtséget. Ne tessék már haragudni.

Így köszöntöm. Ő a tekintetének ragyogásával hálálja meg.

Nem egészen néhány nap és kimondja egy tiltott találkozásunkon, ahogy meztelenül fekszik a fövényen:

– Ásó, kapa, s nagyharang válasszon el minket!

Biccentek.

– Úgy legyen.

Egészen figyelemre méltó, hogy ismeri a gondolkodásmódomat, hogyan próbál hatni erre az érzékeny lélekre, a negyedik erdei kiskirály alapvető érzéseire. Szép emlékek. Apám hangja, füstje. Régi mesékben mondogatta így: *ásó, kapa, nagyharang*.

Talán épp ezért lesz minden a legnagyobb rendben.

Ezek a kedvenc szerszámaim.

A következő két írás inkább csak gyakorlatként született: a cél az volt, hogy ha nagyon unatkozom, valamilyen tárgyról írok egy rövidebb szöveget – bármiről, ami a kezem ügyébe kerül. Ezek szerint csak kétszer unatkoztam nagyon.

Lufi

Tegnap kaptam egy fehér lufit.

Ha egy kicsit fújom fel, olyan, mint egy főtt tojás. Ha összenyomom, olyan, mint egy mozzarella.

Nagyon nem akarom felfújni, mert félek, hogy a képeembe durran, és akkor az felnyomja bennem az adrenalint. Mert azt fogom hinni, hogy arcon lőttek.

Tessék, megint itt vagyunk.

Félek, hogy majd fekszem kiterítve. Egy kórházi ágyon, mellettem nem csak fehér lufik lógnak felfelé, hanem színesek is. Lesz piros, meg kék, meg ilyen izésínű is. De aztán a színes lufik át fognak változni, mindegyik fehérré. Leeresztenek, és olyanok lesznek, mint a fityma. Ráncos, vén fitymák pihennek majd a kórházi ágy mellett.

Így tálalnak fel az örökkévalóságának.

A világ pedig vígan eszik belőlem, csak előbb kezembe nyomja a borsot meg a sót, hogy szórjam magamra, és fekédek úgy, hogy még legyen hely mellettem az uborkaszeleteknek, meg annak a kis girbegurba fűszernövénynek, amiből a Canada Dry-t főzik.

Kanadában persze minden mást megisznak, csak azt nem, aminek a nevében benne van, hogy Canada. Nem is tudok hirtelen kanadai ételt mondani. Olyan igazit. Van a Tim

Horton-féle kis fánk, amit egyszer megpróbáltam receptből újraalkotni, ha már az Atlanti-óceánt nem tudom átlépni minden nap, hogy vegyek egy zacskival.

Hogy ne csak magamat ismételgessem, el kell mondanom, hogy egyszer felrúgtam két liter Canada Dry-t, amin nem volt kupak, és összetocogtam vele a szőnyeget. Azt hiszem, még egy illetlen viccet is elmondtam utána.

Velem mindig kiabáltak, ha ügyetlen voltam. Mindig. Akkor is, ha nem én voltam ügyetlen, hanem az ügyetlenség csak úgy megtörtént. Egyszerűen ott termett, aztán megvárt engem. És én véletlenül éppen arra jártam, aztán csak ott ácsorogtam, mint valami debil kis hülye, akit le lehet szidni. Mindig kiabáltak. Az emberek annyira félnek. Az emberek nagyon, nagyon félnek.

Én is félek. Félek, hogy majd fekszem kiterítve.

Tessék, megint itt vagyunk.

A lufival az emberek ünnepelnek: ünneplik az újévet, a falusi búcsút (illetve, zalaiul bucsu, kínaiul bù chǔ, a játékokból ítélve ez egy kínai ünnep), ünneplik a születést, a gyógyulást, a politikai pártok sikerét... pedig az egyetlen, amit ünnepelni illik, az a tudományos áttörés.

Mint 1824, amikor Faraday (a fizikus, nem a Lostból, hanem a valóságból) feltalálta a lufit.

Mind lebegnek, és majd ti is lebegni fogtok, kuncog a Krajcáros.

Jobb lesz visszatérni a mozzarella-hoz. Felidéz bennem egy képet a múltból. Ott vagyok Olaszországban, nézem, ahogy a Pio megpróbál pizzát készíteni, ez egyike azoknak a vállalkozásainak, amelyek az évek során végül sehová nem jutottak. De ahogy most ott áll, igazán eltökélt, a konyhát teljesen összelisztezte, felvett egy fehér kötényt is, és ott áznak a mozzarella-gombócok egy tálban.

Egyet el is kérek. Hófehér, nyálas kis golyó.

Igazából nincs is íze. Majd akkor lesz, amikor rásül a pizzára, tulajdonképpen így lesz pizza-íze.

Majd bele fogok harapni, és amikor elveszem a pizzaszeletet a számtól, a sajt szétnyúlik, és még tovább nyúlik. Valaki odajön, kiveszi a szeletet a kezemből, hogy még tovább húzza, beül vele a kocsiba, rávágja az ajtót, és kihúzza a városból is. De még mindig nyúlik kifelé a számból. Ilyen a jó mozzarella.

Azt hiszem, a pizza csak Olaszországban működik úgy, ahogy kellene. Amikor meglátom, hogy némelyik zsíros pesti ablakból kitolják az összekukoricázott-hagymázott szeletet egy papírtálcán, és utána bőségesen ráfingatják a ketchupot, elmegy mindentől a kedvem. Szerencsére időben észrevettem,

hogy a legolcsóbb helyen kell enni, mert ott általában minden
rendben van. A ketchupot fel se kínálják.

Emlékszem, a suli büféjében semmi nem volt rendben a
pizzaszelettel.

Ott csak gumicukrot mertünk venni.

A pizza nem egy új találmány, már Vergilius is emlegette
valamelyik elődjét – az ilyen ősi dolgokat szerintem illene
tisztelni.

Kenjenek rá majonézt, az legalább eredeti.

A majonéz tele van olajjal meg mustárral meg tojással. Rá
van rajzolva a tubusokra mindig a tálalási javaslat.

Egyszer eltökéltem, hogy megcsinálok az összes
élelmiszer-csomagolás tálalási javaslatát a való életben is.
Meg majd lefényképezem, hogy tényleg ugyanolyan lett-e.

Sehogy nem tudtam repülő pirított kenyérkockát a bögrés
leves fölé varázsolni.

Néhány tálalási javaslatot nem is értettem. Egyszerűen
nem tudtam felfogni.

A majonéz tubusán persze mindig ott a főtt tojás, szóval
csak rakj ki egy főtt tojást, és legyen extra-extra boldog, amiért
ilyen szép fehér, és ilyen pazar egyenességgel vágják ketté.

Sose szerettem a főtt tojást.

Olyan, mint egy kis lufi.

Ceruza

Tegnap valaki ott hagyott egy ceruzát az asztalon.

Teljes grafit, nincs fás része, az egész egy nagy szürke rudi, egy HB-s Koh-i-Noor Progresso; annak idején ilyesmit használtunk Szép tanár úr rajzóráin.

Illetve, majdnem. Nem nagyon volt oda a HB-ért, ha jól emlékszem.

Én sem, ha jól emlékszem.

Volt egy időszak, amikor csak a satírozás alapján megtudtam határozni, milyen besorolású ceruzáról van szó. Ez persze nem annyira nehéz, és néha a szerencse kérdése is. A H a ceruzák megjelölésében a keménységet jelenti, minél keményebb (egészen a 9H-ig), annál világosabban fog, és minél B-bb, annál puhább, annál jobban ott marad a cucc a papíron.

A 9B olyan fekete, mint az anyám haja.

A HB és az F jelölésű ceruzák az átlagos ceruzák. Valahol a középúton. Az F azt jelenti, hogy fincsi, és senki nem használja. Úgy mondják, a HB a legalkalmasabb a mindennapi használatra.

Várjunk csak. Használjuk minden nap a ceruzát egyáltalán?

Tegyük fel, hogy a rajzolók, műszakisok és más csudibogarak egy egész szett ceruzával a farzsebükben mernek csak felkelni az ágyból. De például az írók használnak még ceruzát?

Én még mindig emlékszem, mennyire borzalmas dolog évekkel később előszedni egy ceruzával teleírt, nyolc oldalas füzetet (a többi lapot kitéptem), és látni... illetve nem látni.

Persze, John Steinbeck ceruzával írt. Nem sajnálta; irigylem érte. Az Édentől keletre legalább háromszáz ceruza haláláért felelős.

Leonard Read 1958-ban esszét írt egy ceruza szemszögéből, Én, a ceruza címmel. A cím hasonlít az Én, a robot-ra. Ha már a sci-fit emlegetjük, eszembe jut az a rengeteg, fogva tartott IKEA-ceruza: tök egyformák, és egy műanyag dobozban csak arra várnak, hogy valami jótét lélek kiszabadítsa és tucatszám egy kabátzsebbe gyűrje őket.

Annyira kicsik. Annyira jópofák.

Mondják, hogy minél kisebb egy ceruza, annál jobb érzés vele írni. Talán mert közelebb vagyunk a szövegünkhöz.

Az ácsok szoktak még apró ceruzával vonalkákat húzni a faanyagra. Nekik aztán nem kell nagy ceruza, ők nem kompenzálnak. Az ácsok igazi férfiak. Kivéve, ha nők.

Csak éppen a pincel → penicillum → peniculus → penis szavak közös tőből erednek. Mindegyik farkok. A ceruza

akaratlanul is fallikus. A magyarok nyilván szemérmesebbek voltak, a ceruza → tzérusza → cerussa (lat.) és χρούσσα (gör.) az ólomfehérre és a viaszozásra utalnak. Az ólomtartalmat szívesen felidézi a német Bleistift, de az arab قلم رصاص is. Szerencsére már legalább fél évszázada nem mérgezi senki a ceruzákat ólommal, nem esett jól, ha benyelték.

Tudni kell, hogy a ceruzák az orális fixáció eszközei. Az ember szétrágja őket, akkor is, ha nem akar tudomást venni arról, mit is csinál éppen. Szerintem ezért váltottam tollra.

Illetve, egyszer bőségesen tintás nyelvvel és inggel futottam ki a német óra közepén a mosdóba, szóval azt hiszem, ez segített a tollról való leszokásban is.

Talán az alkotómunka jobban esik, ha a szánkba dugjuk az alkotás eszközét? A szájhoz érintett ujj is a gondolkodás gesztusa. Bárcsak tudnám, miért.

Az ujjak már a civilizáció kezdetét jelentik, megjelenésük fontos evolúciós lépés. Steve Jobs pont azért nem akart digitális stylust a legelső iPhone-hoz, mert az embernek már eleve van öt-öt kis kapacitív ceruzája.

Nem is tudom. Sosem gyúrtem még a számba billentyűzetet. Ezzel akár forradalmasíthatom az irodalmi átszellemülést.

Azt nagyon utálok a ceruzákban, hogy kitörik a hegyük. A színes ceruzák imádtak kicseszni velem, amikor rajzórán

időre kellett eget meg füves mezőt telesatírozni. Legalább három-négy kis egérszarnyi színkrumpli pottyant ki a csücsörítő fatokból, mire rendben voltunk.

Biztos azért, mert nem a Faber-Castell készletet vettük meg.

Faber ceruzát Van Gogh használt szeretettel. Az én fülem, köszöni, jól van.

Még mögé lehet dugni egy ceruzát.

A következő írás speciális eset, formája eleve idegen tőlem. Egy pályázatra készült (Legyél te is Arany János!). A feladat a következő volt: Kálnoky Lászlónak van egy nonszensz műfordítás-paródiája, a Shakespeare: XIX. Henrik. A nonszensz szöveget kellett magyarra fordítani. Bár helyezést nem értem el, nem konvencionális megoldásomért különdíjat kaptam.

19_Henrik_jegyzokonyv_kivonat.jar

(A rögzített beszélgetést Kálnoky–Shakespeare szabványról banki rendszerünkkel kompatibilis formátumra átkonvertálta: Farkas Balázs)

Harmadik nap

Tizenötödik hívás

(Henrik, Hitelügyintéző, Anya, switchek, adathordozók)

*

HITELÜGYINTÉZŐ

T. Ügyfél, a legutóbb benyújtott kérelmén problémás a csatolt fájlok tartalma.

Születési város van a dátum helyén,

s a kép túl régi, kivehetetlen, sötét:

tömörítésben hibásodott, JPG-be mentett kép,

hibát jelez, megakad a rendszerben.

Ha PNG-ben mentve, és feltöltve beért,

új kiegészítésként helyesnek minősül,

a hívott pénzügyis pedig utánajár azonnal,

illetve a pünkösdi szünet után.

A benti szerver, ami ugye először érkezett,

és hét alosztályra oszt, még rakoncátlankodik,
Richárd adatlapja más ügyiratszámra került,
ezzel most lehet, hogy keresztbe tett,
javítjuk, gyorsan és hatékonyan.
Elvégre, ha probléma van,
ezért vagyunk, időnként jelez a rendszer.

HENRIK

Hiányosságaimat pótlom azonnal,
itt a fájl, ez a csatolt melléklet.
És Richárd dokumentumai? Ő rendben? Meg tudná nézni?

HITELÜGYINTÉZŐ

Édesanyja még visszatartja vagy elfelejtette
a válási papírt.

ANYA

Válási papírt? Ó, francokat. Ennyi. Aha.
Mocskos furkálók, adatéhes bankok!
Szarok rá, mit visz-vesz gyerekem hitelen,
családjával így flegmán kicseszve!
Oldja meg a maga a saját jogán, tisztán,
hozzánk meg jöjjön holnapután kiskedden.

Ó, szerencsétlen, pátyos-szép fiacskám,
amikor erre rávett, mindent titkolt, szégyen reád.
Szégyen ez mind, mohó, felelőtlen költekezés,
aminek jogán a bank megszédte magát!
Mert nincs rosszabb, nincs ocsmányabb, rohadtabb
még a megszorítások között se, mint
a hitel, ami szétcseszi ezt az országot.
(szétkapcsolva)

[2017. április]

Két haibun következik, amelyek a Napút folyóirat pályázatára íródtak (a hívószó a „kavics” volt). A tematikus folyóiratszámban jelentek meg 2012-ben.

Áramlat

Itt, a többi között, én. Lennék más. Egyformák vagyunk. Ahogy ütközünk, úgy formáljuk egymást, de tisztára mos minket a világ folyamnyi hatalma, az áramlat. Az élet nagy erő. Felsóhajtani ma nincs idő, össze-összekoccan kavics, szikla, egész hegy. Kérdésemre, melyik vagyok, szótlán a világ. Kérdésemre, melyik legyek, az áramlat felel:

Ki megállítja
A vizet, s akit formál
A víz maga is.

Képzelet

Nagy világban élek: az univerzumnak nincs határa, csak amennyit bolygóm szab neki. Lépní szabad, de csak amíg a szárazföld tart. Hát a földön meddig mehet az, akinek kedvedolga emel gátat? Városok, erdők nőnek körülöttem, árnyékukban, járdányi szűk börtönben levegőért kapkodok. A járdán emberek tolakodnak, löknek ide-oda, hát csak leülni érdemes, az út szélére. Felkapok egy kavicsot. Nézem-nézem, aztán belátom: a maga módján a kis kavics is nagy világ, de ha nem figyelek, kezdődik újra az egész.

Álom-távolság:
Kavicsnyi planétán húz
Millió mérföld.

Legyen a „Purgatórium” a záróakkord. Az Ismétlés című kötetben található „Pokol” című prózavers párjaként gondolok rá, habár tőle függetlenül íródott, nagyjából ugyanabban a stílusban, egy reggeli séta után (Budapest, a Batthyány tér és a Vörösmarty tér között). Eredeti megjelenés: Pannon Tükör, 2017. január 3., valamivel régebben keletkezett, talán előtte nyáron.

Purgatórium

Amíg megkerülöm ezt a fát, megvizsgálom a sérüléseket. Amelyeket az út monoton iránytartása okozott.

A templom előtti pad üres. Tegnap itt ült az öreg, és kávét ivott fehér műanyagpohárból. Tegnapelőtt is. Furcsa nélküle. A templom ajtaja nyitva. A csend kórusa dalol. A pad alatt két üres, fehér műanyagpohár hever.

A politika házát bezárták. Most lakatlan. Ablakai foltosak. Csak a régi épületek lakottak. Az újakat befestik, kertjükkel mutogatják őket.

Meg kell érteni ezt a várost. Minden kerítését, minden bálványát, minden lépcsőjét. A befestett, új ház elé egy zacskót raktak. Abban félig megrágott, száraz kenyér.

Az emberek az úton rohannak. Én az utakat csak keresztezem, azt is lassan. Felesleges vagyok itt. A túloldalon a lámpa piros.

A híd alá tartok. Nehéz megkerülni. Az emberek önként mennek oda. Könnyű út. Nem félnek. Természetes, napi rutin.

A lépcsők idővel elfogynak. Az út ezután egyenes, de csak a kanyar után. A túloldalon egy Volvo markológép áll. Az oroslánból kinőtt a fű. A markológép egyik kereke hiányzik.

A Lánchíd közepére valaki behúzott egy csíkot. Hogy itt van a közepe. Az egyik oldalra odaírta, hogy Pest, a másikra azt, hogy Buda.

A járdán sétálok. Nézem a négyzeteket. Próbálok nem rálépni a csíkokra. Mégis megteszem. Jön mellettem a tükörcéphem. Megfigyeli, mit csinálok.

Megérkezem. Víz van a sarokban.

Farkas Balázs 1987-ben született Zalaegerszegen. Különböző felületeken rendszeresen közöl cikkeket és rövidprózát, több irodalmi szervezet tagja. 2015-ben elnyerte a Móricz Zsigmond-ösztöndíjat. Családjával jelenleg Budapesten él.

Korábbi kötetei: Nyolcasok (2013) | Ismétlés (2016) | Embertest (2018) | Lu purpu (2019) | Ugatás (2020) | Maszkabál (2021) | A következők (2022) | La morte (2022)

További információk és letölthető könyvek:

www.balazsfarkas.com